

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Citiți în pag. 9-10:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Hunedoara-De
Biblioteca
„Veac nou“
nr. 13

ALEXANDR
NEVEROV:

Taşkent —
oraşul pînii

— Fragmente —

ANUL XVIII

3

(879)

19 ianuarie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

La Petropavlovsk, în Kamceatka...

СОВЕТСКАЯ РОССИЯ

Un nou detașament de Eroii ai Muncii

În prima zi a noului an au devenit cunoscute numele a 30 de noi Eroii ai Muncii Socialiste din Federația Rusă.

Un corespondent al ziarului „Sovetskaja Rossia” a avut o convorbire cu trei dintre noii Eroii: N. N. Buhanko, președintele colhozului „Strana Sovietov” din înutul Altai, V. A. Svetlicin, mecanizator la Institutul de cercetări științifice pentru experimentarea tractoarelor și mașinilor agricole din Kuban și Z. I. Zabolina, mastru în mulsul mecanic din sovhozul „Șuiski”, regiunea Ivanovo. Iată ce au relatat ei.

N. Buhanko: Sînt foarte fericit și bucuria mea e îndoită. Căci odată cu mine a primit înaltul titlu și tovarășul meu Aleksandr Bekker, brigadier în colhozul nostru. Pămîntul lucrat de brigada lui, o întindere de 1.500 de hectare, nu cunoaște recolte slabe.

Anul trecut am obținut cite 120 de puduri de cereale la hectar și recolte bogate de porumb și mazăre. În 1962 vom cultiva pe o treime din totalul terenurilor noastre cultivabile plante furajere. Belșugul de nutrețuri suculente și concentrate va face ca în viitorul apropiat să obținem cite 75 chintale de carne la 100 hectare de arătură și 16 chintale — la 100 hectare de terenuri.

V. Svetlicin: În ajunul Congresului al XXIII-lea al P.C.U.S., am fost primit candidat de partid. A fost un mare eveniment în viața mea. Iar în prima zi a noului an am avut încă o bucurie — am primit înaltul titlu de Eroii ai Muncii Socialiste.

Și în anul pe care îl începem echipa noastră

va cultiva 150 de hectare cu stecle, perfecționînd noua tehnologie de lucrare a acestor plante. Ne propunem să obținem în medie cite 400—450 chintale de rădăcini la hectar. Va fi stecle cea mai ieftină din lume. În timpul iernii sîntem la fel de ocupați ca vara. Echipa noastră a creat o școală de experiență încântată. Gospodăria Institutului a fost vizitată de mii de oameni care și-au însușit noile metode de cultivare a steclei.

Z. Zabolina: Anul trecut am obținut de la vacile pe care le îngrijim, împreună cu soțul meu, mai bine de 600 de tone de lapte. Astăzi, datorită metodelor încântate de muncă pe care le folosim, loc singură o muncă pe care înainte o făceau 12 murgătoare. Dar nici asta nu este limita maximă. În 1962 ne propunem să obținem 650 de tone de lapte.

5.000.000 de nou-născuți

În zece ani, din 1950 pînă în 1960, populația lumii a crescut de la aproximativ 2,5 miliarde la 3 miliarde de oameni, adică cu 20 la sută. În 1960, s-ar putea ca pe planeta noastră să trăiască 4,2 miliarde de oameni.

Un interes deosebit îl prezintă datele referitoare la cele două sisteme economice aflate în întrecere. Date din ultima vreme arată că populația țărilor imperialiste se cifrează în 1960 la aproximativ 600 de milioane de oameni, sporul natural anual nedepășind cifra de 6 milioane. În acest răstimp, populația țărilor din lagărul socialist a fost de peste 1,05 miliarde, cu un spor anual de aproximativ 25 de milioane de suflete sau 2,4 la sută. Populația celorlalte țări, aflate pe pozițiile Bandungului și alcătuint un al treilea grup de state, a fost în același an de aproximativ 1,35 miliarde de oameni, cu un spor anual de 19 milioane, adică în medie de 1,4 la sută.

Academicianul Strumilin, care dă cifrele de mai sus, ajunge la concluzia că peste 20 de ani partea țărilor socialiste în ansamblul populației globului va crește considerabil nu numai datorită sporului natural al populației, ci și prin adăugarea unor țări și popoare care, prin dezvoltarea lor internă, se îndreaptă spre socialism.

După ultimele date ale Direcției centrale de statistică, noul an 1962 a fost întîmpinat în U.R.S.S., pentru prima oară în istoria țării, de 5.000.000 de nou-născuți.

În cursul anului trecut, la Rangoon a fost construit un institut tehnologic, după un proiect al arhitecților Institutului de stat al U.R.S.S. pentru proiecte de școli superioare. În clipa de față, arhitecții sovietici lucrează la proiectele mai multor școli ce vor fi construite în țările Asiei și Africii, eliberate de sub jugul colonial. Iată ce au declarat autorii unora din aceste proiecte:

E. Ribicki, arhitect șef al proiectului Institutului politehnic din Conakry (Republica Guineea):

E lesne de înțeles emoția pe care a încercat-o brigada noastră atunci cînd a primit însărcinarea să realizeze proiectul unui institut politehnic necesar Guineei: era doar vorba de prima școală superioară tehnică a acestui tînar stat african.

Acest centru școlar va fi alcătuit dintr-un ansamblu de trei clădiri, cuprinzînd săli de cursuri și laboratoare. Construcția a și început. Institutul va putea adăposti 1500 de persoane. Urmînd cursurile lui, tinerii guineeni vor putea deveni ingineri constructori, geologi, specialiști în drumuri, agronomi.

V. Bondarenko, arhitect șef al proiectului Facultății tehnologice din Amboina (Indonezia):

Această școală va forma în fiecare an sute de specialiști în construcții navale și pescuit industrial.

Facultatea, care va avea două etaje, va fi alcătuită din săli de cursuri, din încăperi destinate catedrelor și dintr-o sală de festivități cu 500 de locuri. Cîteva clădiri mai mici vor adăposti laboratoarele și atelierile necesare practicii. În apropierea școlii vor fi ridicate cămine pentru studenți și locuințe pentru profesori.

V. Naumov, autorul proiectului Școlii tehnice superioare din Phnom-Penh (Cambodgia):

Concepută pentru 1000 de studenți, școala va fi construită de Uniunea Sovietică și oferită în dar poporului cambodgian. Ea va fi situată în centrul capitalei cambodgiene și a fost profilată pentru cinci facultăți: arhitectură și construcții, textile, ameliorații, energetică și mine.

A. Belev, autorul proiectului Școlii tehnice din Bahrdar (Etiopia):

Guvernul sovietic a hotărît să construiască la Bahrdar o școală tehnică pe care o va oferi în dar poporului etiopian. Această hotărîre este o mărturie a strînselor legături de prietenie dintre Uniunea Sovietică și Etiopia.

Școala din Bahrdar va forma energeticieni, chimiști, tehnicieni pentru industria textilă, mecanici și agronomi. Pe lângă școală va fi construit un număr de ateliere, înzestrate cu toate cele necesare. Un pavilion, destinat practicii, va fi în întregime rezervat mașinilor agricole.

Școala tehnică din Bahrdar va fi inaugurată în cursul acestui an.

Dispecer automat în gări

Pînă la plecarea trenului din gara Riga în direcția Valmiera mai rămăseseră cîteva minute Dispecerul apăsă pe cîteva butoane de pe un panou de comandă și pe mai multe tablouri din sala de așteptare și de pe peroane apără informația care anunța momentul plecării. În același timp, dispecerul transmise textul și la microfon.

Apoi trenul se desprinsă de peron și porni la drum. În locul lui veni la „start” alt tren de pasageri. Operatorul șterse de pe tablouri informația veche și o înlocui cu alta nouă.

Acum, Institutul de electronică și de tehnică a calculului de pe lângă Academia de Științe a R.S.S. Letone a realizat, în colaborare cu Uzina „V.E.F.”, un aparat pentru dirijarea automată a semnalizării luminoase și sonore din gări. Aparatul va ține loc de operator dispecer.

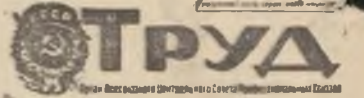
Acest aparat a fost fabricat pentru prima oară în Uniunea Sovietică și nu are egal nici în alte țări. „Memoria” lui păstrează date în legătură cu circulația a 650 de trenuri.

Impulsurile sînt transmise aparatului prin contactele șinelor. Cît timp trenul stă pe loc, contactele se află și ele în stare de repaus. Dar imediat ce trenul pornește, contactele se desfac transmițînd aparatului impulsul. Pe tablou apare informația privitoare la trenul următor.

Informația sonoră este transmisă la fel cu cea luminoasă. Singura deosebire este că datele sînt înregistrate pe bandă de magnetofon.

Unul din cei cinci milioane...

Acolo unde se captează soarele

Acum 12 ani, la Institutul de energetică „G. M. Krjizanovski” de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S. a fost organizat primul laborator heliotehnic din lume.

În acest cadru se realizează originalul proiect al unei centrale electrice solare. Oglinzi plane, instalate pe niște cărucioare speciale, se învîrtesc lin în direcția mișcării soarelui. Ele captează razele și le trimit spre un cazan cu aburi. Aburul învîrtește paletele unei turbine și transformă în felul acesta energia termică în curent electric.

Heliotehnicienii au realizat, de asemenea, un cuptor solar special destinat studierii materialelor la temperaturi înalte, precum și topirii ceramicii și altor materiale. În focarul unei oglinzi în formă de paraboloid, pe care se instalează creuzetul pentru topire, temperatura atinge 2.500-2.700 de grade. Tot pe bază de energie radiantă pot funcționa și diferite instalații frigorifice.

În ultimii cinci-șase ani fizicienii sovietici au obținut semiconductori de mare eficiență care le-au îngăduit să se ocupe de elaborarea interesantelor probleme a creării de termoelectrogenatori. În acești termoelectrogenatori transformarea energiei radiante în energie electrică se petrece fără turbine și mașini cu aburi.

„Aeroflot”: 30 de milioane de pasageri

Spațiul aerian al Uniunii Sovietice este împințit cu o rețea deasă de linii de comunicații. Avioane puternice, construite de uzinele sovietice, transportă în cîteva ore pasagerii pe distanțe de mii de kilometri.

Anul trecut, navele aeriene ale aviației civile au transportat circa 22 de milioane de pasageri. Această cifră reprezintă cam 12-13 la sută din numărul călătorilor transportați pe calea ferată. În viitorul apropiat, flota aeriană va egala transportul feroviar în volumul transporturilor de pasageri. Acest calcul exclude, firește, transportul suburban. S-a constatat că folosi-

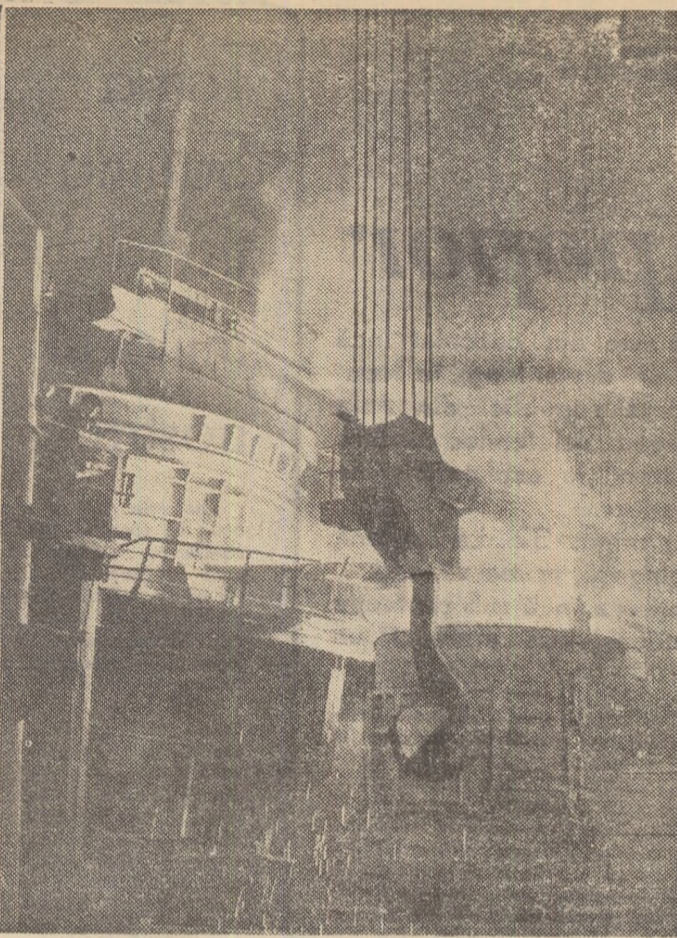
rea avioanelor pe trasee sub 500 km nu este rentabilă. Dar pe distanțele cuprinse între 500 și 1.000 de km se va desfășura o adevărată întrecere între mijloacele de transport aerian, feroviar și pe apă: cine transportă pasagerii mai repede, mai ieftin și în condiții mai bune. În ce privește marile distanțe, transportul aerian va rămîne în următorii ani fără concurență.

Anul acesta, circulația pe magistralele aeriene ale U.R.S.S. va crește considerabil. E un lucru ce rezultă limpede din următoarea comparație. În sezonul de vară 1961, navele aeriene „Tu-114” cu 170

de locuri au plecat din Moscova spre Orientul îndepărtat de două ori pe săptămîină. În 1962 ele vor circula pe această linie de două ori pe zi. Pe traseul Moscova—Adler se vor înființa în sezonul de vară 15 curse cu avioane „Il-18”. În total, în 1962 aviația civilă va transporta circa 30 de milioane de pasageri.

Se lărgește de asemenea și aria zborurilor. În momentul de față, avioanele „Aeroflot”-ului fac legătura cu 23 de țări ale lumii. În curînd vor fi stabilite legături aeriene permanente cu încă două state, Birmania și Indonezia.

Metarul și combustibilul sint temelii industriei moderne. Cu toate succesele dobândite în dezvoltarea industriei maselor plastice și a altor materiale, oțelul va continua totuși să fie utilizat încă mult timp pe scară foarte largă în construcția de mașini și în producerea obiectelor de larg consum. Necesarul de oțel și producția acestuia vor crește continuu. În 1980 producția de oțel a Uniunii Sovietice va fi, așa cum a hotărât Congresul al XXII-lea al P.C.U.S., de 250 de milioane tone pe an, adică de 3,5 ori mai mare decât nivelul de astăzi. Dar pe lângă marea creștere cantitativă a producției de oțel, în acești ani se va asigura în U.R.S.S. și o creștere calitativă a industriei siderurgice, care se va transforma treptat, mulțumită progresului tehnic.

Principala caracteristică a progresului tehnic în siderurgia sovietică constă în utilizarea unor agregate și a unei tehnologii din ce în ce mai perfecționate. Datorită acestui lucru cuptoarele de topit fontă și oțel au crescut mereu în capacitate, fiind astăzi cele mai puternice agregate siderurgice din lume. În U.R.S.S. funcționează, de exemplu, cele mai mari furnale de pe glob, capabile să producă fiecare până la 5000 de tone fontă pe zi. Cele mai mari cupatoare Martin sovietice produc într-o singură șarjă peste 800 de tone de oțel. Laminarele și în special blumingurile sovietice au devenit tot mai puternice; unele din ele produc acum peste două milioane de tone de laminare pe an. În următorii 20 de ani va continua creșterea capacității acestor agregate. Pentru aceasta s-a trecut la proiectarea unor furnale și mai puternice, ce vor fi construite încă înainte de 1970.

Aceste agregate mari și perfecționate își vor aduce din plin contribuția la realizarea sarcinilor trasate de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. pentru dezvoltarea siderurgiei sovietice. În același timp se pune în siderurgia problema realizării unei schimbări tehnologice calitative deoarece așa cum arăta Nikita Sergheevici Hrușciiov la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.: „prezintă un interes economic deosebit problema pe ce cale se va dezvolta industria oțelului. S-a demonstrat deja în practică marea eficacitate economică a elaborării oțelului în convertizoarele cu oxigen: la fiecare milion de tone de oțel elaborat în convertizor se economisesc șase milioane de ruble la investiții și mai mult de un milion de ruble la exploatare”.

Principalele avantaje ale acestei noi metode de produs oțel constă în simplitatea și rapiditatea ei. Într-adevăr, oxigenul suflat de sus în fonta topită asigură transformarea ei în oțel în agregate simple, asemănătoare cu niște căldări mai mari de turnat oțel. În aceste convertizoare fonta se transformă în oțel în maximum jumătate de oră, în timp ce în cuptoarele Martin mari, șarjele durează câte 10-12 ore. Prin urmare, un convertizor de 50 de tone produce într-un an tot atâta oțel cât

Probleme la ordinea zilei

DRUMURILE PROGRESULUI TEHNIC ÎN SIDERURGIE

de conf. univ. I. Tripșa
Candidat în științe tehnice

un cuplor Martin de 500 de tone, adică de zece ori mai mare.

Oxigenul a dus în același timp la o îmbunătățire substanțială a calității oțelului, care în cazul folosirii convertizoarelor obișnuite lăsa mult de dorit. Acum, oțelul produs în convertizorul cu oxigen este tot atât de bun ca și cel produs în cuptoarele Martin și cite o dată tot atât de bun ca și oțelul electric, renumit pentru calitățile lui.

Folosirea oxigenului îmbunătățește calitatea oțelului și sporește productivitatea agregatului și în cazul folosirii sale la cuptoarele electrice sau Martin. De aceea, alături de gazul metan, oxigenul este un intensificator puternic al proceselor siderurgice și își găsește un teren tot mai larg de folosire în industria sovietică. Acestea sint primele trăsături ale metalurgiei viitorului, pe care metalurgii sovietici le-au și împlinit. Dar metalurgia viitorului se făurește nu numai în uzine, ci și în institutele de cercetări unde se studiază noi metode, principial deosebite de cele aplicate în producție, care vor permite dezvoltarea impetuoasă a industriei oțelului. Printre aceste metode, un loc important îl ocupă noile procedee continue. Producția agregatelor siderurgice actuale este periodică: aceea a furnalelor din trei în trei ore, a cuptoarelor Martin la intervale de 6-12 ore, a convertizoarelor la 30 minute. Studii recente au arătat că în principiu este posibil să se adopte noi metode continue de produs oțel și fontă, caracterizate printr-o productivitate mult mai mare decât metodele actuale, capabile să revoluționeze tehnologia siderurgică. Unele din aceste metode au și fost introduse în industrie ca, de pildă, turnarea continuă a oțelului și laminarea continuă. Oamenii de știință, proiectanții și tehnologii sovietici se străduiesc să rezolve acum problema mult mai complexă — a creării

uzinelor metalurgice a viitorului, care să funcționeze continuu și să fie complet automatizată. Această uzină va fi un ansamblu de agregate noi legate între ele prin conducte și transportoare, astfel încât procesul de producție va fi continuu și va duce la obținerea laminatelor sub formă de bare sau tablă pornind de la minereul de fier. O astfel de uzină va semăna mai mult cu uzinele chimice moderne decât cu actualele combinate siderurgice. Numai prin evitarea încălzirilor repetate ale fontei, oțelului și laminatelor se va realiza o mare economie de combustibil care va duce la scăderea consumului de energie și la reducerea costurilor. Metalul lichid va fi transportat între agregatele continue, în care se vor realiza diferitele operații ale procesului tehnologic, prin conducte căptușite cu material refractar, deplasarea lui efectuându-se cu ajutorul unor pompe speciale electromagnetice.

Directorul Institutului central de cercetări metalurgice „Bardîn” din Moscova, doctorul în științe tehnice I. Golikov socotește că o astfel de uzină metalurgică a viitorului va putea fi realizată după anul 1970.

Într-o astfel de uzină, după ce oțelul va fi elaborat, el va fi turnat și laminat într-o singură instalație continuă, prevăzută cu mai multe fire corespunzând fiecărui anumit profil de laminat. Viteza de laminare va fi mai mare decât viteza unui tren expres, depășind viteza de 35 de metri pe secundă. În cursul procesului de fabricație laminatele vor fi acoperite cu materiale anticorozive și decorative, astfel încât vor fi frumoase și durabile.

Mulți specialiști sint de părere că în uzina metalurgică a viitorului nu se va produce din minereu fontă, ci direct oțel — simplificându-se astfel în mare măsură ciclul tehnologic al combinatelor siderurgice. De aceea în toate marile institute de cercetări metalurgice se studiază tot mai insistent metodele de obținere directă a fierului din mineruri. Se pare că și aici, în ajutorul metalurgilor vin aceiași intensificatori puternici ca și în procesele actuale și anume oxigenul și gazul metan. Cu ajutorul lor s-au și pus în funcțiune instalații experimentale de laborator sau semiindustriale în care se realizează acest nou proces.

Ce calități va trebui să aibă

Tractorul zilei de mâine

Construcția de tractoare are o bogată tradiție în Uniunea Sovietică. Printre uzinele care au livrat agriculturii sule de mii de tractoare, un loc de frunte îl ocupă uzina din Harkov, leagănul tractorului H.T.Z.

În cîntecele anilor 30, acesta era numit „căluț de oțel, prieten de luptă”. Brăzdînd harnic întinsele ogoare ale Uniunii Sovietice, el vestește întregii lumi primele succese ale marii agriculturii socialiste mecanizate.

De atunci au trecut însă mulți ani.

Fiii și nepoții constructorilor și realizatorilor H.T.Z.-ului își pun acum probleme noi, pe care le ridică în fața lor înaintarea spre comunism. Iată de ce s-au adunat recent la Harkov, ingineri, oameni de știință, muncitorii din uzinele de construcții de tractoare. Scopul lor a fost să dea un răspuns la o întrebare care-i preocupă pe oamenii muncii din agricultură: cum va arăta tractorul viitorului?

De la început a fost evidentă o problemă și anume că, fiind seamă de perspectivele uriașe ale dezvoltării forțelor de producție din agricultură, nu se poate merge pe calea îmbunătățirii parțiale a mașinilor existente, ci trebuie căutate soluții noi.

Oncă progres al tehnicii se oglindește în randamentele sporite ale noilor mașini față de vechile tipuri. Deci, tractorul viitorului va trebui să aibă în primul rînd un mare randament. În vederea sporirii randamentelor se pot urma două căi. Una este aceea a măririi puterii motorului — și deci a forței lui de tracțiune, ceea ce înseamnă că tractorul va putea lucra în agregat cu mașini cu o lățime de lucru de cîteva ori mai mare decât a celor de acum.

Îndîndu-se la asta, mulți constructori poate că-și vor fi adus aminte de vechiul cîntec despre tractor. Căluț de oțel — dar totuși căluț — prin viteza-i de lucru. Mărirea puterii motorului, așa cum au preconizat unii specialiști, ar duce însă și la o creștere a greutății tractorului și deci a consumului de metal. Pe de altă parte, un agregat cu o lățime de lucru prea mare, e greoi, incomod de condus și de manevrat.

Un alt grup de specialiști a preconizat de aceea o cale contrarie. Lăsînd neschimbată puterea tractorului, el au propus micșorarea greutății mașinii și sporirea vitezei. Această cale are, însă, și ea dezavantajele ei. Soluțiile propuse ar duce la micșorarea forței de tracțiune și la scăderea lățimii de lucru a agregatului.

După cum se vede, participanții la consfătuire aveau la ce se gîndi!

În urma unor cercetări fructuoase, s-a conturat o nouă cale, pusă în discuția consfătuirii de către inginerul șef și de locțiitorul constructorului principal de la uzina de tractoare din Harkov și anume, aceea de a concentra toate eforturile în vederea sporirii puterii și vitezei tractorului, dar fără a mări greutatea lui.

Deci, coordonatele noi tendințe în construcția de tractoare sint: putere — viteză — randament.

Putere sporită? Da! În raportul prezentat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. cu privire la noul Program al P.C.U.S., tovarășul Hrușciiov a citat rezultatele unor calcule care ilustrează elocvent eficiența tractoarelor cu motoare de 200—220 c. p.

Viteză mărită? Da! Experiențe făcute de mai mulți ani în Uniunea Sovietică au arătat că vitezele de lucru la arat, semănat și alte lucrări agricole pot fi mult sporite. Rezultatele dobîndite au demonstrat că din punctul de vedere al agrotehnicii, nu există nici o greutate în calea sporirii vitezelor de lucru. De aceea, vorbind despre tractorul viitorului, constructorii de tractoare din Harkov au amintit de viteze de lucru de aproximativ 15 km pe oră.

Între 4—5 km pe oră — cum se execută și în momentul de față multe lucrări — și 15 km pe oră, este o mare diferență!

S-ar putea pune totuși întrebarea: de ce se mărginesc constructorii la o viteză de numai 15 kilometri pe oră atunci cînd conturează principalele caracteristici ale tractorului din anul 1980?

Aici intervine un alt aspect, extrem de important. Mărirea vitezei nu este un scop în sine, ci numai un mijloc, foarte important, de a obține o productivitate sporită.

De aceea, oamenii de știință au analizat, cu toată seriozitatea, efectul economic al noilor viteze. Conform calculelor academicianului M. I. Medvedev, un veteran al teoriei construcțiilor de tractoare, a rezultat că cele mai mari cheltuieli cu arătura sint făcute lucrînd cu vitezele de astăzi. Dacă considerăm aceste cheltuieli egale cu 100% atunci, în cazul lucrului cu viteze de 10—12 km pe oră și folosind tipurile de pluguri existente, cheltuielile ar scădea cu 28%, iar în cazul lucrului cu viteze de aproximativ 15 km pe oră și folosind pluguri de tipuri noi — ele ar diminua cu 32%.

Mărirea vitezei peste această limită apare, după calculele existente, ca neeconomică.

Deci — putere și viteză.

Pe lângă cele de mai sus se pune în mod legitim și întrebarea: ce tip de tractor va fi preferat — cel pe roți sau cel pe șenile?

În această privință, părerile specialiștilor concordă. Tractorul universal, pe roți pneumatice, este tractorul viitorului. Calculele și cercetările făcute au arătat că tractoarele pe șenile suportă mai greu mărirea vitezei, avînd o serie de mari dezavantaje față de tractoarele pe roți. De aceea urmează să fie folosite numai acolo unde o cer condițiile naturale.

Așa dar, în linii mari, trăsăturile tractorului de mijne se conturează cam așa: va fi un tractor pe roți, cu o putere a motorului de 200—220 c.p., cu viteza de lucru la arat de 13—15 km pe oră și o viteză de transport de 30—40 km pe oră. În ce privește greutatea, el nu va depăși 6000—6500 kg.

Reflectînd grija sporită față de om, tractorul va fi prevăzut cu o cabină etanșă, în care nu vor pătrunde gazele și praful, și în care va fi creat un microclimat cu o temperatură și umiditate constantă.

Ing. Mariana Ioniță

Un salt uriaș în viața unui popor

Înainte de a pleca din Irkutsk spre Frunze am cercetat încă o dată harta. Itinerariul nostru ne indica un drum lung, în continuare, prin Siberia și traversarea câtorva republici din Asia Sovietică. Priveam la semnele hărții și ceream prietenilor cu care călătoream tot felul de amănunte, eram atenți la explicații și ne purtam gândurile la ceea ce aveam să vedem.

La Novosibirsk termometrul înregistra minus 32°. La Tașkent, peste trandafirii înfloriți căzuse, timidă și gingașă, prima zăpadă.

Pe mari întinderi covorul verde al ierbii era încă sub protecția soarelui. Fantastic schimb de decor în aceeași țară mare cât un continent...

Așezat la poalele munților Tian-Șan, orașul Frunze are toate condițiile unei vieți tihnite. Un oraș nou, construit în anii de după Marea Revoluție în locul unui târg oriental, care te impresionează cu bulevardele-i largi, adevărate parcuri pline de flori, cu blocurile orânduite într-o perfectă simetrie, străjuite de virfurile semețe ale munților. Aici munții dăruiesc orașului brâu și strajă, îi asigură puritatea aerului și liniștea necesară în timp de răgaz. Odiñoară pe aceste locuri era târgul Pișpek, reședința Cion-Manapului (marelui han) și a hanilor mai mici în ierarhie, centru comercial, trecătoare din și înspre China, locul în care stăpînii „iurtelor mari” îngrămădeau averile așonite prin munca kirghizilor care-și mutau „iurtele mici” de pe un versant pe altul al munților, minind din urmă turmele de oi.

În Kirghizia prer evoluționară singurii știutori de carte erau popii care-și completau mereu „cultura” citind și recitind, pină-și sfirșeau zilele, Coranul. „Foaia din Pișpek”, singurul ziar care apărea în câteva sute de exemplare de câteva ori pe an, ținea la curent pleiada popilor cu noutățile din lume. Poporul neștiutor de carte, își plămădea cultura sa din amarul vieții și din ura împotriva exploataților. Creația populară călătorea din gură în gură, se transmitea din generație în generație, se amplifică și se infuzase, exprimind nu numai durerile oamenilor ci și năzuințele lor spre o viață liberă.

Din popor s-au născut talente, reprezentanți autentici și legitimi ai culturii populare care călătoreau prin iurte și prin așezările vremelnice ale oamenilor îndemnându-i la luptă împotriva nedreptăților sociale și a stăpînirii hanilor. Numele marelui cîntăreț popular și luptător pentru dreptate socială, Toktogul Satilgonov, a rămas pentru totdeauna în amintirea poporului. În multe case kirghize am văzut portretul cîntărețului cu vestitul său komuz (un fel de cobză) ținut la loc de cinste, alături de portretele de familie. Poporul kirghiz are o glorioasă istorie de luptă împotriva exploatații feudale, încheiată prin victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie cînd, sub conducerea bolșevicilor, a eroului național Mihail Vasilievici Frunze, a zdrobit ultimele bande ale basmacilor, jalnica oaste a hanilor. De atunci poporul și-a scris o nouă istorie, a scris cu adevărat istoria. Kirghizia s-a constituit ca stat egal în drepturi în marea familie a popoarelor Uniunii Sovietice. Poporul ei și-a făurit un alfabet al limbii sale și neștiința de carte a rămas ca o foarte urită aducere aminte. E impresionant să constăți că în țara unde doar cu 42 de ani în urmă singurii știutori de carte erau popii astăzi, la 10.000 de locuitori există 159 de studenți, că toată lumea învață cel puțin în școli cu 8 clase, că editurile republicii editează anual 700—750 titluri în tiraje de milioane de exemplare.

Kirghizia anilor puterii sovietice și-a dezvoltat multilateral economia. Colhoznicii sînt excelenți cultivatori de bumbac și sfeclă de zahăr, ca și buni cultivatori de grâu și porumb. Republica are mulți eroi ai muncii socialiste ca Alla Anarov, care recoltează cite 7.000 kg porumb la hectar sau ca mult simpaticul președinte al colhozului Kazil Șark, de două ori Erou al Muncii Socialiste, tovarășul Haitahun Tașirov.

În Kirghizia există o industrie constructoare și prelucrătoare modernă, exploatarea miniere bogate, utilitate cu tehnica cea mai nouă. Păstorii, neștiutori de carte de odiñoară făuresc mașini de înaltă productivitate, cu o măiestrie demnă de toată admirația. „Iurta mare” ca și „iurta mică” umblătoare au rămas doar exponate muzeistice, cercetate de către școlarii și oamenii generațiilor tinere cu ochii mari deschiși parcă a mirare și nedumerire. Kirghizii de altădată au rămas cu aducerile aminte, ștergîndu-și lacrimile tîrzii, amestec de durere și fericire.

În colhozul „Kirghizia”, Esenalî Ciotiev, de 82 de ani ne reproșă că sintem prea grăbiți în vizita ce le-o facem.

— Înainte de a aprecia ce am făcut noi în anii puterii sovietice, trebuie să aflați de la ce am pornit. Nu aveam, de fapt nici acest sat. Pe aceste locuri erau citeva case și o îngrămădire de iurte pustii luni de zile. Și acum uități-vă ce avem... — ne-a spus Ciotiev.

Și am cercetat așa cum ne povățuia bătrînul Esenalî. Colhozul unește oameni de 13 naționalități, care au în proprietate peste 3500 de hectare arabile, frumoase livezi de meri, 30.000 de oi și o puternică fermă de cornute.

Colhozul are spital, creșă, grădiniță, școală medie și cinematograful, lumină electrică; pe case se înalță nenumărate antene de radio și de televiziune. Agronomul Kazacenko, președintele colhozului, ne spunea că peste 50 de colhoznici și-au cumpărat limuzine și că dacă ar sosi mai multe în comerț încă o sută de oameni ar fi gata să-și cumpere. Colhozul are oameni vrednici, ca Sadigaleva — care împreună cu echipa sa recoltează cite 57.000 kg. sfeclă de zahăr la hectar, sau ca Rusikov, care se ocupă cu o mare pasiune de acclimatizarea celor mai roditori pomi.

În colhozul „Kirghizia” am stat de vorbă cu oameni și le-am cercetat averea, am gustat un vin delicios la crama colhozului și am mîncat beșbarmac (mîncare națională), am cunoscut noi prieteni buni și de nădejde.

— Colhozu-i bogat, oamenii trăiesc bine, așa am spune lapidar celor care ne-ar cere o scurtă relatare a celor văzute în vizita noastră. Peste tot în R.S.S. Kirghiză am cunoscut prieteni buni, oameni ospitalieri.

Vizita în Kirghizia, contactul direct cu poporul kirghiz și cu uriașele sale realizări ne-au îmbo-

Mecanizatori din sovhozul „Maiskî”, raionul Alamedînsk (R.S.S. Kirghiză)

gătit cunoștințele despre un popor care acum 42 de ani trăia încă în orînduirea feudală și care în anii puterii sovietice și-a făurit o agricultură și o industrie modernă, o viață civilizată și demnă. Saltul de la iurtă la viață seminomadă, de sub cnutul boieresc, la o viață stabilă și îmbelșugată, definitiv liberă, este urias. În Kirghizia trăiesc kirghizi și ruși, coreeni și uzbeki, peste 30 de naționalități — într-o deplină înțelegere și indestructibilă unitate. Puterea sovietică a înscris pe vecie în istorie o pagină măreață, închinată celei mai mari realizări — unitatea morală și politică a poporului.

Poporul kirghiz trăiește, laolaltă cu toate popoarele Uniunii Sovietice, vremurile îndeplinirii sarcinilor celui de-al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, făurind supremul fel — comunismul.

M. Airinei

Tania Sanina în mijlocul nostru

Îmi este vie în amintire vizita făcută la Moscova în toamna lui 1960, cînd am avut cinstea să colaborez cu ansamblul artistic al Teatrului de operă din capitala sovietică. Trebuie să mărturisesc că m-am simțit din capul locului — așa cum am afirmat și cu alte prilejuri — „ca acasă”. Într-adevăr, artiștii sovietici m-au primit și m-au îmbrățișat cu o prietenie și afecțiune sinceră care m-au mișcat profund.

Atunci l-am cunoscut pe regizorul V. A. Kandelaki, prim bariton al teatrului muzical „Stanislavski și Nemirovici-Dancenko”, actor cu remarcabile resurse interpretative, unul dintre cei mai iubii oameni de teatru din Moscova, și tot atunci am avut plăcerea să-l cunosc pe cunoscutul actor comic G. N. Iaron, artist al poporului, a cărui lucrare — „Genul iubit” este o foarte interesantă trecere în revistă a problemelor teatrului de operă.

Tot atunci am jucat la Teatrul de operă din Moscova, într-o serie de spectacole cu „Prințesa circului” de Kalman, avînd-o ca parteneră pe Tania Sanina. Eminentă artistă m-a impresionat puternic prin deosebitele-i însușiri vocale și actoricești. Mi-am dat seama repede că este o interpretă entuziasată, care trăiește cu pasiune și convingere personajele intruchipate. Spectacolele cu „Prințesa circului” s-au desfășurat de fiecare dată în fața a mii de ascultători moscoviți, și de fiecare dată cu mare succes. N-am să ascund că realizăm un cuplu foarte echilibrat, cu atît mai mult cu cît învățasem încod din țară întreg rolul în limba rusă. Tania Sanina a promis atunci să ne întoarcă vizita, venînd să cînte în țara noastră — ceea ce recent s-a și întîmplat. Cîntăreața sovietică a interpretat rolul Hannei Glavary din opera „Văduva veselă” de Lehar. Pentru oricine, un spectacol cu Tania Sanina constituie o desfătare artistică deosebită, iar pentru cîntăreții și cîntărețele de operă un prilej de valoros schimb de experiență. Personal am urmărit-o atît la repetiții cît și la spectacolul propriu-zis, — atît ca partener, ca interpret al lui Danilo, cît și ca director de scenă — și mă bucur să pot arăta aici cîteva din impresiile pe care mi le-a lăsat.

Rareori am întîlnit în cariera mea o artistă care, dispunînd de o minunată prezență scenică și de o voce atît de frumoasă, să fie în același timp modestia și afabilitatea intruchipată, să se mlădieze cu atîta bunăvoință pentru a se încadra cît mai bine colectivului cu care joacă în spectacole. De la prima repetiție a cucerit întregul nostru ansamblu și deseori mi s-a întîmplat să observ cum fetele din cor aproape că uitau să dea unele replici, pentru a o urmări admirativ. Apariția-i în scenă stîrnea aplauzele publicului și succesul ei a mers crescînd cu fiecare act.

Soprană lirico-dramatică, avînd o voce amplă, cristalină, intensă și egal colorată și o dicțiune extrem de clară, Tania Sanina a folosit aceste daruri vocale pentru a da cît mai mult relief și viață „Văduvei vesele”. În nici un moment nu a fost însă vorba de a face o demonstrație de voce, ci, dimpotrivă, Sanina a folosit-o judicios, ponderat, cu o căldură extrem de comunicativă. Ea dispune de o școală excelentă, de o tehnică vocală superioară. Tatiana Sanina a reușit astfel să creeze o „văduvă” extrem de simpatică, exuberantă și cochetă, picantă, dar totdeauna cu o anumită noadă de decență — ceea ce a sporit farmecul interpretei, ca și al personajului. Replicile sale în limba romînă, debitate răsplat și cu o pronunție corectă, i-au atras — cum era de așteptat — o furtună de aplauze din partea publicului. În felul acesta spectacolul s-a transformat, de fiecare dată, într-o manifestare a prieteniei romîno-sovietice. Teatrul de operă a fost luat literalmente cu asalt de spectatorii dornici s-o urmărească pe artista sovietică și chiar în seara de revelație sala a fost arhiplină.

Am plecat apoi, împreună cu Tatiana Sanina, la Brașov, unde succesul ei a fost tot atît de mare ca și la București. Publicul brașovean i-a făcut o caldă manifestare de simpatie, solicitînd-o cu insistență, ceea ce a determinat conducerea teatrului muzical din Brașov să dea un spectacol suplimentar. Interpreta sovietică a dat în total șapte spectacole și s-a manifestat de asemenea la radio-televiziune, cucerind admiratia tuturor celor ce au urmărit-o.

Mișcată de primirea entuziasată al cărei obiect a fost, Tania Sanina a promis să revină în curînd în mijlocul nostru, vizită pe care noi o dorim din toată inima și cît mai apropiată.

Acest început de colaborare rodnică pe tărîmul teatrului de operă ne dă dreptul să sperăm că ne vom putea bucura și de prezența eminentilor oameni de teatru pe care i-am cunoscut la Moscova, maestrul emerit al artei V. A. Kandelaki, primul dîrilor Gr. Stolarov, maestrul emerit al artei, soprana T. I. Smîga și artistul poporului G. Iaron, cu care realizăm un cît mai fericit schimb de experiență.

Ion Dacian
Artist emerit

CUM VA FI CONSTRUIT COMUNISMUL

Cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. a adoptat programul concret de construire a comunismului, stabilind în mod științific perioada necesară pentru făurirea bazelor tehnice-materiale a comunismului. Făurirea bazei tehnice-materiale a comunismului în 20 de ani este sarcina economică principală a P.C.U.S. și a poporului sovietic, baza întregului program de construire a societății comuniste.

Acest grandios program se bazează pe calcule economice riguroase cu privire la posibilitățile de creștere a producției. El prevede folosirea celor mai recente realizări ale științei și tehnicii, folosirea eficientă a inițiativei inovatorilor și frunțașilor în producție, a imenselor rezerve de bogății naturale, dezvoltarea în ritm accelerat a ramurilor economice capabile să realizeze o sporire cât mai mare a producției, cu cele mai mari investiții și în termenii cei mai scurți.

Industria grea joacă un rol de frunte în reproducția largită. Ea reprezintă o condiție hotărâtoare a progresului tehnic, a dezvoltării tuturor ramurilor economiei naționale, inclusiv agricultura, industria ușoară și alimentară. În perioada construcției desfășurate a comunismului, rolul industriei grele în ridicarea bunăstării poporului și în rezolvarea problemei acumulărilor se manifestă într-un mod nou, în sensul că ea are misiunea de a asigura într-o măsură tot mai mare sporirea producției bunurilor de consum.

În cursul următorilor 20 de ani, producția de mijloace de producție necesare industriei grele va crește de 6 ori în timp ce producția de mijloace de producție destinate industriei ușoare și alimentare, agriculturii, construcțiilor de locuințe și necesităților social-culturale ale populației va crește de 13 ori. În afară de aceasta, întreprinderile industriei grele vor începe și ele să producă tot mai multe mărfuri cu destinație social-culturală. În același timp se schimbă în mod substanțial corelația dintre ritmurile de dezvoltare a diferitelor ramuri, în primul rând corelația dintre ritmul de dezvoltare a producției mijloacelor de producție și a producției bunurilor de consum. Dacă în timpul cincinalelor anterioare (1929-1940) ritmul mediu anual de creștere a producției mijloacelor de producție a întrecut cu aproape 70 la sută ritmul de creștere a producției bunurilor de consum, în următorii 20 de ani această depășire va fi de numai aproximativ 20 la sută. Se cuvine să menționăm că această apropiere a ritmurilor va avea loc în condițiile menținerii unui ritm înalt de dezvoltare a industriei grele, accelerându-se în același timp considerabil ritmul de dezvoltare a industriei ușoare. Acest rezultat va fi asigurat prin creșterea productivității muncii și prin ridicarea eficacității economice a producției și investițiilor.

Dintre ramurile industriei grele, în ritm rapid se vor dezvolta electro-energetica, chimia, metalurgia, construcțiile de mașini, îndeosebi construcția de aparate, electronica, producția de semiconductori, industria radio-tehnică precum și alte ramuri care joacă un rol hotărâtor în progresul tehnic și în creșterea productivității muncii sociale.

P.C.U.S. acordă o deosebită importanță realizării electrificării complete a țării, traducerii în viață a genialei for-

de prof. IAKOV ANTONOVICI OBLOMSKI

Membru în Consiliul economic de stat al U.R.S.S.

mule a lui Lenin: „Comunismul înseamnă puterea sovietică plus electricitatea întregii țări...” Electrificarea Uniunii Sovietice este pivotul construirii economiei comunismului. Producția de energie electrică va crește de 9-10 ori, ajungând la un debit de aproape 3 trilioane kWh pe an. Aceasta va reprezenta o cantitate de aproximativ 1,5 ori mai mare decât întreaga producție de energie electrică de astăzi din toate celelalte țări ale lumii luate laolaltă. În felul acesta, Uniunea Sovietică va întrece S.U.A. nu numai în ce privește volumul total al producției de energie

de peste 60 de ori. Va fi o muncă uriașă dar plină de roade, având drept țintă eliberarea definitivă a omului de munca manuală, înlăturarea deosebirilor dintre munca fizică și intelectuală.

Planul de chimizare — cea de a treia trăsătură caracteristică a creării bazei tehnice-materiale a comunismului — prevede o puternică dezvoltare a industriei chimice, crearea de noi procese de producție și de produse cu calități noi, o largă intensificare a producției. Paralel cu o considerabilă extindere a nomenclaturii, producția industriei chimice va sporii de circa 17 ori, adică de aproape 3 ori mai mult decât producția industrială în ansamblu, care va crește de 6 ori. Producția de fibre artificiale și sintetice va sporii de circa 15 ori, producția de rășini sintetice și mase plastice de 60

de ori. În același timp, agricultura va primi un mare sprijin prin aceea că producția de îngrășăminte artificiale va fi mărită de 9-10 ori, iar producția de chimicale destinate protecției plantelor va fi considerabil sporită.

În curs de îmbunătățire continuă se află și structura balanței de combustibil, prin folosirea cu precădere a petrolului și gazelor, precum și prin folosirea mai rațională a tuturor resurselor de combustibil.

De o dezvoltare continuă, se va bucura siderurgia. Producția de oțel a Uniunii Sovietice se va ridica la 250 de milioane de tone — cantitate ce depășește întreaga producție de oțel realizată în 1960 de țările capitaliste. În același timp s-a prevăzut o considerabilă creștere a caracteristicilor de rezistență ale metalului produs, ceea ce va permite reducerea normei consumului de metal în industria constructoare de mașini cu circa 40 la sută.

Articol scris special pentru „Veac nou”

electrică ci și în producția pe cap de locuitor.

O trăsătură extrem de importantă a dezvoltării economiei sovietice în această perioadă o va constitui desăvârșirea mecanizării complexe și introducerea automatizării tot mai depline în procesele de producție, în primul rând în ramurile cu producție de masă și în cele în care predomină procesele tehnologice în serie.

În vederea realizării acestei sarcini s-a prevăzut, în primul rând, o puternică dezvoltare a industriei constructoare de mașini. Astăzi, în următorii 20 de ani urmează să fie construite, mai cu seamă în regiunile răsăritene ale țării, 2.800 noi întreprinderi constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor și reconstruite 1.900 întreprinderi existente. Producția industriei metalurgice-prelucrătoare și constructoare de mașini va crește în felul acesta de 10-11 ori, iar producția de linii automate și semiautomate

O mare atenție va fi acordată îmbunătățirii în continuare a repartiției teritoriale a forțelor de producție, pe baza folosirii cât mai eficiente a resurselor naturale și de muncă ale tuturor republicilor și regiunilor economice. Mari economii vor fi realizate prin dezvoltarea precumpănitore a forțelor de producție în regiunile situate la răsărit de Ural, adică în Siberia, în Orientul Îndepărtat, în Kazahstan, în Asia Centrală, deoarece aici costul mediu al unei

La stația de radioastronomie a Institutului de fizică „Lebedev” se construiește cel mai mare radiotelescop din lume

tone de combustibil convențional este de 1,5-2 ori mai mic decât în partea europeană a U.R.S.S. și în Ural.

Avantajele sistemului socialist stimulează dezvoltarea economiei Uniunii Sovietice în-

tr-un ritm atât de rapid cum n-a cunoscut încă nici o țară, nici chiar în perioada dezvoltării ascendente a capitalismului. În următorii 20 de ani sporul mediu anual al producției industriale a U.R.S.S. va fi de 9-10 la sută, al producției agricole de aproximativ 6 la sută, al venitulului național de aproximativ 8,5 la sută. Un asemenea ritm nu este pentru Uniunea Sovietică o noutate, ci un fapt cîi se poate de real dacă ținem seama că în ultimii 7 ani (1954-1960) producția industrială a țării a crescut în fiecare an cu 11,1 la sută, producția agricolă cu 6,4 la sută, iar venitul național cu 10 la sută.

Statele Unite ale Americii, principala țară capitalistă, s-au dezvoltat în ritmul cel mai rapid în epoca capitalismului premonopolist, adică în deceniul al șaselea al seco-

lului al XIX-lea, dar și atunci creșterea anuală a producției n-a depășit în medie, pe întregul deceniu, 6 la sută. Iar în zilele noastre, adică în perioada 1954-1960, producția industrială a S.U.A. a sporit în medie cu abia 2,5 la sută anual, adică de 4,5 ori mai încet decât în U.R.S.S. Dacă industria Uniunii Sovietice s-ar dezvolta în următorii ani în „ritmul american” am avea nevoie pentru a realiza volumul prevăzut al producției industriale nu de 20 de ani, ci de 80.

Datorită ritmului rapid de dezvoltare, producția industrială a Uniunii Sovietice va crește în următorii 20 de ani de cel puțin 6 ori, iar producția agricolă de aproximativ 3,5 ori. Aceasta va echivala — a arătat N. S. Hrușciiov — cu crearea a încă cinci țări industriale și a două țări agricole tot atât de mari ca Uniunea Sovietică.

În cursul următoarelor decenii Uniunea Sovietică se va transforma în prima putere industrială a lumii, întrecind și lăsând în urmă Statele Unite atât în ce privește volumul global al producției industriale și agricole, cât și în producția pe cap de locuitor.

În grelele zile ale anului 1917 unul din liderii menșevicilor a declarat cu emfază că nu există partid care să-și poată asuma răspunderea pentru destinele țării, care să poată salva Rusia de catastrofa ce se apropia.

Exemplul Uniunii Sovietice, exemplul tuturor țărilor socialiste dovedește în mod convingător că luând puterea în mîinile sale, poporul muncitor este capabil să conducă statul mai bine, mai înțelept și cu mai mult succes decât o fac capitalismul, moșierii, demnitarii și nobilii de tot soiul.

SEMNELE VREMII NOASTRE

Stele roșii deasupra Kievului

În nopțile senine, deasupra Kievului, strălucesc, cu lumina lor argintie și rece, astre de care ne despart milioane de ani lumină. Dar deasupra Kievului mai strălucesc și alte stele, mult mai apropiate, a căror lumină roșie ca focul n-o pot acoperi nici norii cei mai deși.

Despre astrele depărtate, oamenii au născocit din vechime legende dintre cele mai fantastice. Povestea stelelor roșii n-are însă nimic fantastic. E o poveste simplă: ca s-o cunoști, nu e nevoie să citești vechile legende. Dar trebuie să înțelegi și să simți prezentul, să poposești pe unul din numeroasele șantiere de locuințe ale orașului. De exemplu, pe șantierul de pe principala magistrală a Kievului — Kresciatikul — unde se înalță la roșu un bloc impunător.

Steaua roșie s-a aprins deasupra-i pentru prima oară la începutul lunii aprilie și de atunci arde fără întrerupere. Au aprins-o constructorii acestui bloc, membrii brigăzii conduse de Piotr Ivanovici Adamciuk. Cei mai mulți sînt tineri. Șeful brigăzii e și el un bărbat tânăr, blond, cu fața aspră de arșiță și vînt, cu ochii albaștri ca apele Niprului în zilele senine de vară.

„Kievul distrus aproape în întregime de fasciști, începea abia să se ridice din ruine. Adamciuk, căruia nimeni nu-i zicea pe atunci decât Petea pe motivul bine întemeiat că avea doar 14 ani, părăsea nu fără părere de rău satul natal din regiunea Jitomir, unde lucrase ca... tractorist. La 12 ani, îi pornea cineva tractorul și băiețelul blond, firav, îl mînuia cu pricepere și o forță pe care nimeni nu l-o bănuise. Tatăl său era pe front, în colhoz erau puțini bărbați, pămîntul trebuia lucrat!...”

Cînd tatăl s-a întors de pe front, fiul i-a dat pe seamă volanul tractorului și a plecat la oraș să învețe. Ce l-a atras spre școala

profesională de construcții? Poate tocmai imaginea Kievului distrus de război.

Asta a fost de mult, acum vreo 8 ani...

De atunci a lucrat cu brigada lui la blocurile de pe strada Krasnoarmeiskaia, apoi pe Șota Rustaveli, Bazeinaia...

Sînt numai 30 de oameni, 30 de constructori. Specialitatea fiecăruia? Greu de stabilit. Pentru că în brigada complexă fiecare constructor trebuie să stăpînească nu una, ci două-trei meserii. În felul acesta oamenii pot fi mult mai bine folosiți, câștigă mai bine, munca merge mai cu spor și construcția se ridică mai repede. Vladimir Timoșciuk, de pildă, e un zidar priceput dar lucrează la fel de bine cînd e nevoie și ca montor și ca betonist. Cealaltă membri ai brigăzii stăpînesc și ei cîteva meserii.

Tot brigada lui Adamciuk a avut inițiativa ca pe șantiere să ardă noaptea steaua roșie, semn că acolo se lucrează în ritm comunist.

De la începutul lunii aprilie, pe virful blocului pe care-l construiau, steaua roșie ardea în fiecare noapte. Ea a ars așa pînă în ziua de 17 octombrie, zi memorabilă cînd au început lucrările celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. În cinstea acestui eveniment, brigada lui Adamciuk și-a realizat angajamentul să ridice blocul pînă la acoperis. Acum ea arde pe noua construcție la care lucrează Adamciuk cu brigada lui. Căci numai în 1961 s-au dat în folosință la Kiev circa 1 milion de metri pătrați de suprafață locuibilă.

În fiecare noapte, deasupra străvechiului oraș de pe malurile Niprului, se aprind zeci și sute de asemenea stele roșii ca focul.

Maria Sav-n

La masa

rotundă:

Iarna înseamnă aer rece, înviorător și covoare pufoase de zăpadă, patine, schiuri și sănăuș. Un anotimp plăcut!

Foarte adevărat. Dar iarna mai înseamnă și urechi și nasuri înghețate, tuse, guturai și alte „daruri” neplăcute. Iată de ce săptăminalul „Nedelea” a invitat la „masa rotundă” cîțiva specialiști care au arătat ce trebuie să facem iarna ca să ne păzim, să ne întărim sănătatea.

— Ce este senzația de frig pe care o încercăm iarna ?

Cu această întrebare, adresată lui I. D. Jilov, cercetător principal la Institutul de igienă a copiilor și adolescenților de pe lângă Academia de Științe Medicale a U.R.S.S., a început discuția.

— În viața de toate zilele cuvîntul „frig” nu-i folosit în sensul cel mai exact. Cînd spunem „mi-e frig” avem în vedere, fără să ne dăm seama, nu numai temperatura scăzută a aerului ci și umiditatea lui, viteza de deplasare — a început Iuri Dmitrievici Jilov.

În cursul dezvoltării lui multisekulare, organismul omenesc a dobîndit o sumă de posibilități de apărare împotriva frigului. Pe epiderma noastră există o sumedenie de puncte sensibile. Unele reacționează la temperatură, altele la durere, altele la atingere. Pe fiecare centimetru pătrat de piele avem 1-2 puncte sensibile la căldură și 4-11 sensibile la frig. După cum vedeți, avem posibilitatea să luăm mult mai repede cunoștință de scăderea temperaturii decît de creșterea ei, ceea ce înseamnă că putem să ne „pregătim” din vreme pentru autoapărare.

— Vasăzică, frigul înseamnă temperatură, umiditate și viteză de mișcare a aerului.

— Da. Pe o vreme umedă, cezoasă omul îngheață mult mai tare căci umezeala care pătrunde în îmbrăcăminte, răpește organismului o mare cantitate de căldură. Suportăm mai ușor un ger puternic dar uscat, decît o vreme rece și umedă.

Stratul de aer din jurul nostru, pe care-l încălzim cu căldura trupurilor noastre, este tot timpul purtat de vînt și înlocuit cu altul, rece, care la rîndul lui împrumută căldura furnizată de organismul nostru. Creșterea vitezei vîntului cu un metru pe secundă are asupra organismului același efect pe care-l are scăderea temperaturii cu circa două grade.

Iată de ce răcim cel mai adesea pe o vreme umedă, rece și cu vînt.

— Organismul nostru se poate apăra împotriva frigului și „cu forțe proprii” ?

— Sigur că poate. Temperatura scăzută acționează în primul rînd pe suprafața epidermei, în care se află terminațiile nervilor ce percep frigul. Apoi senzația de frig se transmite cu repeziciune și sistemului nervos central, care răspunde semnalelor dînd „ordin” mușchilor vaselor care hrănesc pielea. Iar vasele, în funcție de caracterul „comenzii”, se contractă sau se dilată.

Simțind frigul, organismul tinde din prima clipă să-și păstreze rezerva de căldură. De aceea vasele pielii se contractă, afluxul de sînge care le străbate se împuținează și furnizarea de căldură încetează. În aceste condiții pielea se învinețește.

Dacă acțiunea frigului continuă, sistemul nervos central „venind în ajutorul” pielii, dă vaselor semnalul să se dilate. Afluxul de sînge în piele sporește, pielea se încălzește și se înviorază la culoare.

Cînd frigul se întetește, vasele se dilată atât de tare încît fluxul de sînge se încetinește. Din această clipă autoapărarea organismului încetează. Organismul tre-

buie ajutat. Altfel pielea se îmbolnăvește. Frigul pătrunde în straturile ei adînci și odată ajuns acolo acționează nemijlocit, nu pe calea nervilor, asupra mușchilor din pereții vaselor. Vasele se contractă spasmodic, orificiul lor se închide și porțiunea respectivă de piele este în felul acesta lipsită de sînge și odată cu el — de căldură și de hrană. Pielea capătă o culoare galbenă, moartă și poate degera.

— Ce putem face într-o asemenea împrejurare ? Sau, și mai bine, cum poate fi prevenită toată complicația asta ?

— Primul ajutor — tot ce poate încălzi pielea: căldură, fricționarea porțiunilor înghețate, mișcări energice care acționează afluxul de sînge în piele.

Dar mult mai important este să obișnuim organismul să suporte frigul cu bărbăție, încît să evite toate urmările neplăcute !

CĂLIREA ORGANISMULUI, OBIȘNUIREA CU FRIGUL ESTE, DESIGUR, UN LUCRU FOARTE IMPORTANT. DAR, ÎNTRUCIT POSIBILITĂȚILE DE AUTOAPĂRARE ALE ORGANISMULUI AU ȘI ELE O LIMITĂ, ESTE DE ASEMENI FOARTE IMPORTANT SĂ ȘTII SĂ TE ÎMBRACI ȘI SĂ TE ÎNCALȚI CORECT IARNA. DE ACEASTA PROBLEMA S-AU OCU-

iarna

PAT TREI COLABORATORI AI INSTITUTULUI DE IGIENĂ GENERALĂ ȘI COMUNALĂ „A. S. SIZIN” AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE MEDICALE A U.R.S.S.

— Încălțămîntea trebuie să fie călduroasă — a explicat prof. Iulia Vădkovskaia. Este absolut necesar ca ea să fie comodă, să nu absoarbă umezeala, să corespundă labei piciorului și în nici un caz să nu o jeneze. Oamenii care suferă de transpirația picioarelor pot degera chiar și atunci cînd mercurul în termometru urcă mai sus de zero. Iată de ce trebuie să acordăm o deosebită grijă protejării picioarelor.

În afară de picioare, acțiunea frigului se face mai mult simțită la mîini și la cap. Nu de mult am făcut o călătorie în Extremul Nord. Acolo am aflat că jumătate din costul îmbrăcămînții păstorilor, crescătorilor de reni și vînătorilor merge pe mînuși, încălțămîntea și pentru protejarea capului. După cum vedeți, experiența populară confirmă punctul de vedere al medicilor-igieniști, care se ocupă în mod special de problema îmbrăcămînții.

Dacă vă îngheață mîinile și picioarele folosiți șosete și mînuși de lînă, iar pe geruri mari — mînuși și încălțămîntea îmblănită. Foarte bune sînt branzurile de lînă și de pîslă, ca și o seamă de materiale care absorb transpirația — cum ar fi lufa și paiele.

— Ce ne puteți spune despre moda actuală ?

La această întrebare a răspuns docentul A. I. Sautin.

— Intrucît în ultimul timp rochiile și paltoanele s-au scurtat mult este absolut necesar să protejăm gamba cu ciorapi calzi, șosete, jambiere. Este contraindicat să se poarte iarna ciorapi de capron. Capacitatea lor de protecție este de douăzeci de ori mai redusă decît a ciorapilor de lînă. Se cunosc cazuri cînd din cauza gerului puternic ciorapii de capron s-au lipit de picior.

— Se pot purta iarna pălării, șepci ?

— E bine că moda s-a schimbat și că femeile nu mai poartă flecușetele acelea de pălării care le acopereau numai creștetul capului — a intervenit în discuție K. A. Rapoport, candidat în științe biologice. S-a stabilit că pe ger temperatura pielii capului acoperit cu o pălărie de fetru sau cu o șapcă, chiar dacă acestea au o căptușeală caldă, este cu opt-zece grade mai coborîtă decît dacă capul ar fi protejat cu o pălărie sau căciula de blană. Și în nici un caz să nu umblăm cu capul descoperit.

— Se știe că hrana este un izvor de energie calorică. Cum să no hrănim iarna ?

— Esențial în alimentația din timpul iernii este să dăm organismului vitamine-

le de care are nevoie, și în primul rînd vitamina C — a explicat Muza Dmitrieva Bogoslovskaa, cercetător științific la Institutul de alimentație al Academiei de Științe Medicale a U.R.S.S. Numai organismul are cantitatea necesară de vitamine crește rezistența lui față de răceală și alte boli infecțioase.

— Dar ce alimente conțin cea mai mare cantitate de vitamine ?

— În primul rînd legumele și fructele atît proaspete cît și congelate sau conservate. Nu-i lipsit de interes să știți că de pildă, merele păstrate peste iarnă conțin 80 la sută din cantitatea de vitamină C pe cînd compotul de mere conservat o conține în proporție de 80 la sută. Putem adăuga la mîncare sau lua separat preparate ca acid ascorbic, sirop de măcieș, vitamina C sau ceai de măcieș.

Aveți grijă să preparați mîncărurile cu legume în așa fel încît să păstreze în ele mai multe vitamine. Varza acră, de exemplu, trebuie folosită cu zeama ei. Cînd curățați zarzavatul tăiați coaja și subțirele intrucît sub ea sînt depozitate cele mai multe vitamine. Pentru sosurile

și supe folosiți zeamă de legume, care conține multe din vitaminele și sărurile minerale ale acestora. Cînd vreți să fierbeți legumele puneți-le în apă clocotită și scurgeți-le imediat. Iar pentru salate fierbeți-le cu apă rece — în felul acesta pierderea de vitamine și săruri minerale este minimă.

Alte vitamine, A și D de exemplu, se găsesc în frișcă și în alte produse lactate proveniență animală. Cîncizeci de grame de ficat de pește proaspăt sau conservat pe zi, acoperă în întregime nevoia organismului de vitamină D. Ficatul este un aliment foarte bun pentru copii. Legumele și fructele de culoare portocalie sau roșie — morcovi, roși, ardei roșii, citrice — conțin așa numita carotină care în organism se transformă în vitamină A. Întregul grup de vitamine B este asigurat de piinea de secară și de diferite preparate din crupe (griș, arpacaș etc.).

DAR SPORTUL DE IARNĂ ? CE ÎMPORTANTĂ ARE EL PENTRU ORGANISMUL NOSTRU ?

Ia cuvîntul medicul sportiv V. S. Preobrajenski, de mai multe ori campion al U.R.S.S. la schi.

— Iată ce experiență a făcut încă în veacul trecut cunoscutul fiziolog francez Brown-Séguard — și-a început expunerea Vladimir Sergheevici Preobrajenski. A luat cîteva cuști închise ermetic, le-a unit prin niște țevi de gumă, a asigurat accesul aerului numai în prima cușcă și în fiecare a pus cîte un iepure de casă.

În felul acesta iepurele din prima cușcă inspira aer curat venit direct de afară; cel din cușca a doua — aerul care trecuse prin plămîni primului și așa mai departe.

În ziua a douăsprezecea, iepurele din ultima cușcă a murit, după cîteva zile l-a urmat cel din penultima. Aceeași soartă au avut-o și toți ceilalți, în afară de pri-

Cu o îmbrăcăminte

mul. Numai acesta, care respirese aer curat, se simțea admirabil.

Aerul curat este o condiție esențială pentru sănătate. Cu cât pătrunde mai adânc în plămâni, cu atât organismul are mai mult de ciștigat.

— Cum se asigură mai bine o asemenea „ventilație“ ?

— S-a dovedit că în condițiile unui efort fizic, cantitatea de oxigen care pătrunde în plămâni este de 10-12 ori mai mare. Și unde găsești iarna mai mult aer curat, înviorător decât la schi sau la patinaj ?

Dar nu numai plămâni au de ciștigat. La singele curge de două-trei ori mai repede, după cum crește și numărul hemaglobinilor care conțin hemoglobină. Contractându-se și dilatăndu-se ritmic, mușchii corpului, picioarelor, mâinilor ajută inițial, propulsând spre ea singele prin vene. Metabolismul se activează simțitor.

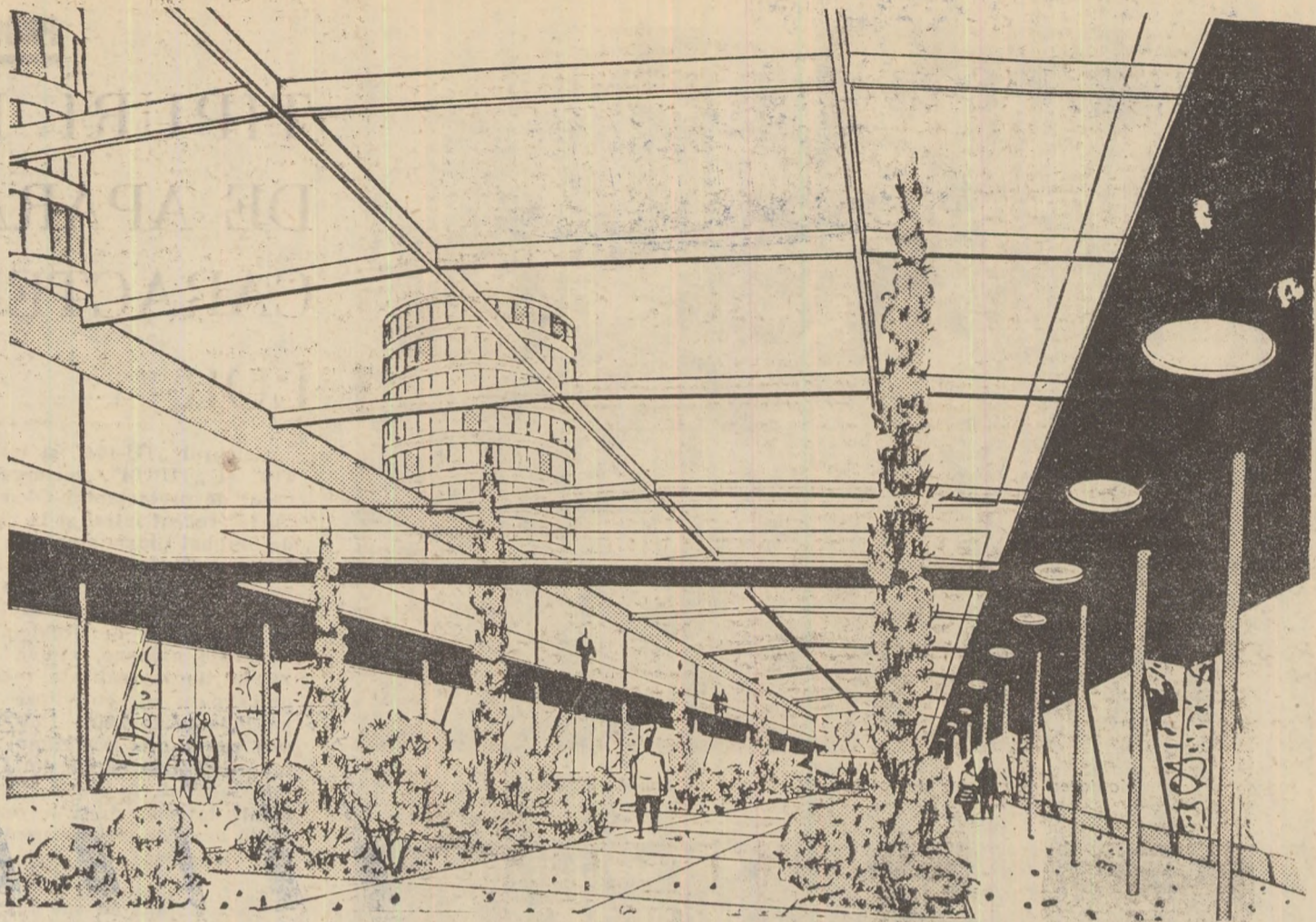
Foarte rău procedează cei care-și petrec timpul liber între cei patru pereți ai camerei. Lipsa de mișcare și aer curat duc la scăderea tonusului sistemului nervos, mușchii slăbesc, se accentuează starea de letargie fizică. Incetinirea metabolismului are drept rezultat depunerea prematură de săruri în vase și ligamente. În țesutul celular subcutanat începe să se depună grăsime iar în pereții interiori ai vaselor își face apariția un dușman de temut — colesterolul, substanță grasă care este un factor de prim ordin în mecanismul dezvoltării aterosclerozei. De aceea se și întâmplă ca unor oameni să le fie mai greu să urce la etajul trei decât alpinistilor să escaladeze munții.

Fiecare oră liberă trebuie petrecută afară, la aer. Căci există această înțeleaptă lege nescrisă : ceea ce se mișcă — trăiește, ceea ce stă pe loc — moare.

Dr. A. Alexev

Cu aceasta, interesantă discuție despre iarnă și sănătate, s-a încheiat.

Ce spuneți, dragi cititori, vă mai rabdă inima să stați în casă ?

o stradă din proiectatul oraș polar

...ȘI ORAȘUL FĂRĂ IARNĂ

Oamenii sovietici trec dintr-un an în altul flacăra eternă a creației. În aceste zile ale începutului lui 1962, presa sovietică a adus în noianul de știri despre noi succese, noi proiecte îndrăznețe de viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, și planul unui nou oraș.

Nimic deosebit, s-ar părea. Încă un oraș nou. În definitiv nou este și Voljsk-ul, și Angarsk-ul, și Bratsk-ul, și Divnogorsk-ul... Pe uriașa întindere a Uniunii Sovietice se ivesc altele orașe noi !

Așa este. Dar acest proces de apariție a unor mari așezări de tip urban — și încă în asemenea proporții ! — rămâne totuși un fenomen extraordinar. Gândiți-vă : o singură generație este martora nașterii și maturizării unui oraș !

Acum câțiva timp, bastionul tinereții eroice și entuziaste, Komsomolsk-pe-Amur, și-a sărbătorit un sfert de veac de existență. Copilul care s-a născut odată cu prima casă din Komsomolsk-pe-Amur este azi cetățean în toată firea. A crescut și s-a maturizat împreună cu orașul său. Căci cu toate că nu are decât douăzeci și cinci de ani, Komsomolsk-pe-Amur este un oraș matur, un oraș cu istorie, cu o personalitate puternică, un oraș care s-a statornicit temeinic în viața și peisajul Uniunii Sovietice ca și când ar sta de secole pe malul vijeliosului Amur... Și în comparație cu el Voljsk-ul, Bratsk-ul, Divnogorsk-ul sînt foarte tinere : n-au decât trei, patru, cinci ani...

Dar orașul despre care scrie acum presa sovietică este cu totul deosebit. De fapt deocamdată e vorba doar de un plan : planul unui oraș care se va construi într-un viitor apropiat dincolo de Cercul Polar.

În Uniunea Sovietică frumosul urban a trecut mai de mult linia frigului veșnic. Pe pământul încălțat de gheață care se întinde dincolo de Cercul Polar au răsărit prin voința oamenilor sovietici Norilsk-ul, Vorkuta — orașe cu stîlul și tinerețea lor. Și sumbra natură polară, frumoasă în severitatea ei, s-a dovedit așa, transformată de mîna omului, cu mult mai frumoasă.

Orașul de care ne ocupăm (am spus că deocamdată există doar planul lui, dar nici un plan pe care și l-a propus poporul sovietic n-a rămas nerealizat ; apoi și orașele, ca și mașinile, casele de locuit, întreprinderile își încep viața pe hîrtia de calc,

în atelierele proiectanților) se deosebește însă radical de ceilalți frați ai săi. El se va înălța nu sub cerul liber, ci sub un acoperiș imens confecționat din material plastic.

Proiectul acesta original s-a născut la filiala din Leningrad a Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S. Arhitecții și constructorii care au dat chip noii așezări arctice au ținut seama de condițiile speciale de climă de pe acele meleaguri și vrînd să ușureze cât mai mult viața viitorilor locuitori ai orașului, să o facă cât mai plăcută, au ajuns la o formulă foarte interesantă.

După cum se știe, inamicul numărul 1 al acelor locuri este frigul. Deci — prima piedică de înlăturat. Dar cum anume ?

Orașul, proiectat pentru zece-douăsprezece mii de locuitori — numărul lor putînd să crească însă oricît — va fi construit pe un fundament gigantic, o platformă specială care va fi ridicată la un metru deasupra solului veșnic înghețat. Indiferent de gerul „de-afară“, pe străzile orașului temperatura aerului va fi normală, plăcută, primăvărată. Clima artificială, noile for-

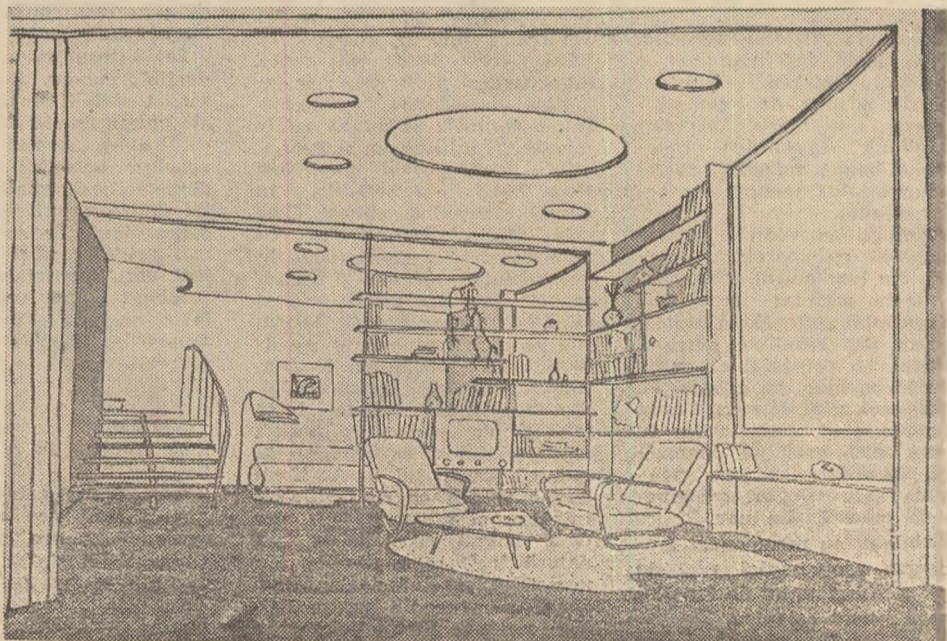
me arhitectonice, caracterul rațional al întregului complex sînt menite să satisfacă pe deplin necesitățile de viață și exigențele estetice ale omului.

Sub uriașa cupolă — acoperiș din material plastic va fi dispus centrul orașului cu parc, stadion, instituții de cultură. Partea aceasta va fi legată prin străzi, de asemenea acoperite, cu centrul medical-sanitar, al doilea centru al orașului, și cu blocurile de locuințe. Casele, cu mai multe etaje vor avea o formă foarte ciudată, cilindrică. Dar forma aceasta este cea mai potrivită în condițiile vînturilor puternice și furtunilor de zăpadă ale Nordului și păstrează mult mai bine căldura. Silueta bizară a clădirilor nu va împiedica, însă, de fel ca în apartamente — care există și ele în schițe și proiecte — să domnească confortul cel mai modern. Cele 12—16 etaje ale blocului-cilindru, ce va putea găzdui 500 de locatari, vor fi deservite de lifțuri rapide. Izolarea termică a ferestrelor va fi realizată cu ajutorul vacuumului. Aerul proaspăt va fi asigurat de instalații automate de aer condiționat.

Să coborîm însă din nou în stradă. Copaci, gazon, arbuști, flori ciudate, nordice, pietoni îmbrăcați în haine ușoare. E și frumos : termometrul indică +10 grade Celsius.

Dar „afară“ ? „Afară“ stăpînește iarna aspră, polară. Peisajul de gheață și zăpadă e monoton în monocromia lui. Pe cînd acolo, „înăuntru“, pe străzi, verdele se îmbină cu albastrul, galbenul, roșu. Ca în orice colț de lume cînd vine primăvara, cînd soarele încălzește pămîntul trezînd natura...

Iulia Scutaru

'Așa vîd arhitecții apartamentele de locuit din viitorul oraș

Iuroasă iarna te poate lăsa nepăsător...

TIPURI NOI DE APARATE ȘI CARACTERISTICILE LOR

Montarea aparatelor de fotografiat „Neva” pe bandă rulantă.

Ingemănarea științelor

● Fiziologii în fața benzii rulante ● Ce sînt „culorile de producție”

Cercetările de fiziologie a muncii, călăuzite de învățătura lui I. P. Pavlov, nu se mai bazează exclusiv pe investigații bioenergetice și psihotehnice. În condițiile muncii în flux continuu oboseala depinde, în primul rînd, de tulburările intervenite în reglementarea activității nervoase a organismului. Aceasta, deoarece procesul de muncă la banda rulantă are o caracteristică nouă. Solicitarea fizică a muncitorilor este redusă, dar datorită solicitării permanente a atenției, datorită solicitării unor mecanisme coordonatoare se face resimțită o oboseală nervoasă. Activitatea de cercetare a Institutului de igienă a muncii din U.R.S.S. a dovedit rolul sistemului nervos central în munca la banda rulantă, la panourile de comandă etc.

„Îmbîlînzirea” benzii rulante

Metoda muncii în flux este considerată pe bună dreptate avansată. Pe banda rulantă, operațiile complicate de prelucrare a pieselor sînt divizate în operații simple.

În același timp, banda rulantă permite să se obțină o înaltă productivitate a muncii. Cu cît mișcărilor sînt mai simple cu atît omul se obișnuiește să le facă mai repede, cu atît atenția este mai puțin solicitată, iar mișcarea propriu-zisă — mai precisă. Dar acest principal merit al benzii rulante vine uneori în contradicție cu unele particularități ale organismului omenesc.

Cunoscutul fiziolog sovietic, profesorul M. I. Vinogradov, a făcut împreună cu colaboratorii săi o serie de cercetări interesante la fabrica „Krasnii Treugolnik”. În fabrică funcționa o bandă rulantă, totuși productivitatea muncii era relativ scăzută.

Fiziologii au venit în secția respectivă cu aparatul special. Au luat pulsul muncitorilor, le-au măsurat tensiunea, au controlat reflexele. Cercetările au dat rezultate surprinzătoare. S-a constatat că curba oboselii ba urca, ba cobora. Pe la mijlocul zilei de muncă erau momente cînd muncitorilor le venea mai greu să lucreze. Apoi încordarea scădea, pentru ca spre sfîrșitul schimbului să crească din nou.

Fiziologii au recomandat modificarea programului zilei de lucru și a regimului de funcționare a benzii rulante.

S-au introdus scurte pauze suplimentare în muncă — exact în momentele cînd majoritatea

muncitorilor aveau nevoie de ele. Banda a început să înainteze „alternativ”, cînd mai repede, cînd mai încet, adaptîndu-și ritmul la cerințele organismului. Operațiile cele mai monotone au fost în general înlăturate.

Cînd s-a făcut bilanțul inovațiilor s-a constatat că productivitatea muncii a crescut cu peste 10 la sută, iar oamenii oboseau mult mai puțin.

Un alt fiziolog sovietic, profesorul S. A. Kosikov, a pătruns și mai adînc în natura „relațiilor” dintre om și banda rulantă. El a observat că pînă și muncitorii foarte conștiințoși, fără să-și dea nici ei seama, din cînd în cînd încep să măsoare cu minuțiozitate exagerată piesele sau să mute, sculele dintr-un loc în altul. Acest lucru nu răpea muncitorului mult timp: o jumătate de secundă, o secundă. Într-o zi, însă, se adună multe minute. Și intrucît nu toți muncitorii pierd ritmul în același timp, banda are poticniri în cursul întregului schimb. Care este soluția? Să insistăm ca muncitorul să-și concentreze în permanență atenția asupra muncii, fără să piardă nici o clipă? Nu, n-ar fi just. Mișcărilor pe care inginerul le consideră inutile, fiziologul le consideră necesare organismului. Ele creează micropauze între mișcări de același tip, permit organismului să se destindă. Și iată că profesorul S. A. Kosikov a propus ca ritmul benzii rulante și așezarea pieselor de-a lungul ei să fie de așa natură încît micropauzele în muncă să survină de la sine, simultane și egale pentru toți, fără a dăuna producției.

Și acum încă nu procedeu pentru a ușura munca muncitorului la banda rulantă, pro-

pus tot de fiziologi. În secție să răsunе muzica!

Valurile de sunete înviorază, neutralizează influența vătămătoare a muncii monotone.

Muzica este un „medicament” eficace împotriva plictisului. Dar ca orice medicament, în doze exagerate este dăunătoare. Fiziologii au fost nevoiți să alcătuiască rețete speciale. Ei au stabilit că acordurile muzicii trebuie să răsunе de două-trei ori pe schimb, pentru un timp scurt, în momentele cînd muncitorul este cuprins mai mult de toropeală.

Magia culorilor...

S-a observat mai de mult că culorile joacă un anumit rol în creșterea sau scăderea productivității muncii. Este cunoscut exemplul unei fabrici de încălțăminte din Anglia, în care proprietarul, din motive de economie, vopsise toate secțiile, inclusiv mașinile, în negru. Drept urmare, productivitatea muncii a scăzut, iar afecțiunile nervoase au căpătat un caracter epidemic. Fiziologii consideră că urmările se datoresc faptului că luminozitatea, în absența contrastelor de culori, a diminuat iar urmărirea pieselor a fost obiectiv îngreunată. În același timp, culoarea neagră a influențat negativ asupra tonusului de muncă și a fost cauza depresionilor nervoase.

Laboratorul „culorilor de producție”, condus de E. B. Rabkin, a stabilit unele principii ale coloritului la locul de muncă. Printre acestea se numără vopsirea pereților în tonalități deschise, asigurarea contrastului dintre coloritul mașinilor și dispozitivele de comandă, cele mai potrivite combinații de culori etc. Respectarea acestor principii poate avea ca rezultat o creștere a productivității muncii cu 10-15 la sută și uneori chiar cu 25 la sută

Am amintit aci numai de câteva domenii în care prezența fiziologiei și a psihologiei are urmări dintre cele mai bune pentru sănătatea oamenilor și pentru creșterea productivității muncii. Fiziologia și psihologia industrială devin pe zi ce trece tot mai mult auxiliare prețioase ale tehnicii moderne.

I. Ciofu

Celebrul „TU-104” și frații lui mai tineri „TU-110” și „TU-114”, remarcabilul avion „Ukraina”, creat de proiectantul Oleg Antonov sau aparatul „Il-18” recent intrat și în dotarea Tarom și realizat de Serghei Illușin sînt bine cunoscute nu numai în Uniunea Sovietică ci și în lumea întreagă. Performanțele strălucite realizate de ele au atras în ultimii ani atenția și admirația tuturor acelor care se interesează de problemele aviației.

Aceste avioane, cîteva numai dintre nenumăratele tipuri realizate recent în U.R.S.S., transporta pasageri, cu viteze de 700—1.000 km/oră, pe distanțe de 5.000—14.000 km. în răstimp de numai cîteva ore. Dar ritmul vertiginos al progresului științific și tehnic din Uniunea Sovietică duce, fără încetare, la crearea de noi mașini, cu performanțe tot mai ridicate, realizările actuale constituind baze de plecare pentru înfăptuirii viitoare și mai grandioase.

Demonstrația aeriană din vara trecută, de pe aerodromul Tușino, a dovedit din plin uriașele perspective ale aviației sovietice, uimindu-și pe drept cuvînt pe observatorii străini.

Dacă avioanele despre care am amintit mai sus își păstrează încă siluetele cu care sîntem familiarizați, noile tipuri prezentate la Tușino deconcertează prin nouitatea și originalitatea lor. Menite să zboare cu viteze care depășesc de cîteva ori viteza sunetului, aspectul lor începe să se apropie sensibil de acela al rachetelor. Aripa capătă dimensiuni din ce în ce mai reduse, apropiindu-se de forma unui triunghi (aripa delta), mai favorabilă zborului la viteze supersonice. Fuzelajul se prelungește în partea din față cu un vîrf ascuțit, asemenea unui pînten, spre a ușura pătrunderea aparatului în zona de aer comprimat pe care o înfruntă în deplasarea lui extrem de rapidă. Pîntenul nu este altceva decît așa numitul spîrgător de undă. Propulsia se face exclusiv prin reacție iar motoarele sînt deseori așezate lîngă fuzelaj. la coada avionului, pentru a nu dăuna prin prezența lor liniei perfect aerodinamice a conturului aripii. Unele dintre aceste aparate și-au și cîștigat o celebritate mondială. Avionul E-66 a bătut recordul mondial de viteză pe bază (în zbor orizontal) cu 2.504 km pe oră și a atins înălțimea de 34.200 m. Avionul E-166 deține, de asemenea, un record mondial de viteză pe circuit închis de 100 km, realizînd în zborul de la 7 octombrie 1961 o medie de 2.385 km pe oră. Pe unele porțiuni ale traseului, vitezograma a indicat viteze maxime de 2.730 km pe oră. Pentru a înțelege semnificația acestor cifre, să ne imaginăm un vehicul care ar parcurge într-o secundă distanța dintre Universitate și cinematograful „Patria” sau care zboară la o altitudine de patru ori mai mare decît a munților Himalaya, unde densitatea aerului este de abia a șaizeca parte din aceea a aerului pe care-l respirăm la sol.

Aceste performanțe nu sînt o excepție rezervată avioanelor speciale, de record. O serie de aparate grele prezentate la Tușino au caracteristici similare. Astfel, avionul 201—M cîntărește 180 tone și realizează o viteză care depășește pe aceea a sunetului. Echipat cu patru turboreactoare care îi asigură o forță de tracțiune totală de 52 de tone, acesta este cel mai mare și mai greu avion supersonic care a zburat pînă în prezent. Transportînd o încărcătură de 27 de tone cu o viteză medie de 1028 km pe oră pe un circuit închis de 1000 de km, el deține recordul mondial la categoria respectivă.

Un alt avion de mari dimensiuni, prezentat la Tușino, cu o lungime de aproximativ 32 m și o greutate totală de 70 de tone, are o viteză de 2,2 ori mai mare decît viteza sunetului (circa 2500 km pe oră). De dimensiuni mai reduse, 20 m lungime și 18 tone greutate, avionul bireactor Suhoi depășește de 3 ori viteza sunetului (peste 3200 km pe oră); este cea mai puternică armă de apărare din clasa avioanelor de vînătoare, fiind capabil, după cum au arătat comentarii sovietici, „să distrugă orice avion modern, oricare ar fi viteza sau înălțimea sa”.

În același timp, industria aeronautică sovietică a construit recent și numeroase tipuri de elicoptere, printre care Mi-6 este cel mai mare din lume. Prevăzut cu două turbine de gaze de cîte 4700 C.P. fiecare, avionul de care dispune acest elicopter echivalează cu aceea a cinci locomotive. El poate transporta 12 tone încărcătură utilă la o înălțime de zbor de 2400 m, sau poate ridica 10 tone la 4500 metri altitudine. Aceste cifre constituie recorduri mondiale pentru elicoptere.

Planul septenal și directivele celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. prevăd o dezvoltare considerabilă a aviației sovietice. În acest scop, pe liniile aeriene interne și internaționale vor fi introduse avioane ultramoderne și elicoptere de mare capacitate. În felul acesta, în 1965 aviația va fi în U.R.S.S. principalul mijloc de transport pentru pasageri și va lega cele mai înderărtate puncte ale republicilor uniunale.

Programul P.C.U.S. prevede de asemenea o dezvoltare continuă și în ritm rapid a tehnicii reactive folosite în transporturile aeriene și pentru cucerirea spațiului cosmic. În acest scop, știința va trebui să joace un rol deosebit de important, sprijinind din plin progresul industrial. Programul arată că: „Pentru oamenii de știință sovietici este o chestiune de onoare să consolideze pozițiile înaintate cucerite de știința sovietică în cele mai importante ramuri și să dețină locul de frunte în știința mondială”. În aceste condiții, este sigur că aviația sovietică va înregistra succese tot mai mari, ca o mărturie a rezultatelor excepționale pe care poporul sovietic le obține în toate domeniile de activitate umană.

Conf. univ. ing. N Tipei

Șeful secției de teoria mașinilor de pe lîngă Institutul de mecanică aplicată al Academiei R.P.R.

scolo pline aproape-l de pomant. Pentru niște cizme
 și se ia. Dacă te duci la sărți?) Iată Garmarkand —
 prefurte se urcă și nu-l voie de soos plinea așară —
 iettin, mai iettină decît la Tagkent. Iar la Tagkent
 după Tagkent — la parva suite de veste. Mișka își
 moneau de Samarkand. Tot un oraș, numai că vine
 Mușci sporovăiau într-un colț despre Tagkent; po-

Se simți mai ușurat.
 Gîndurile lui Mișka se rînduiau frumos, gospodărește.

opi alții.
 scolo și să te întorci înapoi, dacă tîrnuie nu a-ar
 — ajung pentru zece zile. În zece zile poți să ajungi
 să-l ascuți. Cînd tînturi — zece jumătăți de tînturi
 rupă deocamdată cam o jumătate de tînt; restul o
 bine de tot. N-o să înceapă a minca pe loc. Are să
 să-l dea vreo cînd tînturi de pline coapă are să fie
 zi de dimineață are să vindă tînta bunicii. Dacă nu
 noaptea trebuie să-l tîntă numai decît piept. Iar a doua
 poartă tîntă foamei? Are să-l tîntă piept. La
 bine să moară mai departe decît aici. Care n-o să
 A porți la Tagkent — trebuie să ajungă scolo. Mai

ca asta.
 turti de Nastenka. Dar Mișka n-are voie să facă una
 adînc înolț îl venea să se întindă și el la pămînt și a-

Si în inima lui Mișka se tîrîșe o mîhnire și de
 nuit de durerea lui.
 îndur, gem... Fiecare își poartă nenorocirea lui, chi-
 n-are cine să-l dea ajutor. Unii plîng, alții scîncă,
 aceea, și tăcîrauși cel chebos — omenire multă; dar
 Tot așa se tăcîșe pe jos și un mușio în stația
 În gară, Nastenka zăcea sub o bancă.

CAPIȚOLUL 17.

7

2

ALEXANDR NEVEROV

Pentru cititorii din țara noastră, numele scriitorului
 sovietic Alexandr Neverov, de la nașterea cărui s-au
 împlinit, în decembrie trecut, 75 de ani, este încă pu-
 Ńin cunoscut. Aceasta se datorește și faptului că Ne-
 verov a murit de tîndr, în 1923, la numai 36 de ani,
 atunci cînd abia scrisese prima lui operă de maturi-
 tate, romanul „Taškent — orașul pîinii”.

Debutul său literar s-a petrecut înainte de Revoluție,
 cu un șir de nuvele din viața satelor. De altfel, cu
 toate că scriitorul a profesat de-a lungul anilor dife-
 rite meserii: vînzător de prăvălie, tipograf, învățător,
 proza lui a gravitat constant în jurul satului. Chiar și
 nuvelele lui antimilitariste din primul război mondial:
 „Acasă”, „Negru și alb”, „Țara pierdută” au în cen-
 trul lor figuri de țărani. De aceea, în necrologul pu-
 blicat la moartea scriitorului, Feodor Gladkov a afir-
 mat cu îndreptățire: „Dintre toți scriitorii contem-
 porani, A. S. Neverov a reflectat în modul cel mai
 precis și mai profund lupta dintre satul vechi și sa-
 tul nou. Marele lui merit constă în aceea că a fost
 primul care a zugrăvit un tablou vast, dramatic, al
 marii epoei a satului rus.”

Anul 1919 a însemnat o cotitură în creația lui Ne-
 verov, orientată acum deschi spre revoluția socia-
 listă, cotitură marcată de apariția nuvelei „Vreau să
 trăiesc” — monolog autobiografic al unui soldat din
 Armata Roșie. Aceeași orientare se manifestă și în
 ce'elalte nuvele și romane apărute ulterior: „Maria,
 bo'șevica” (1921), „Andron — cel fără minte” (1922),
 „Giște-lebede” (roman neterminat) și „Taškent — ora-

Deasupra lui Mișka se aplicase moartea cea uscată
 Totuși se așă oameni bun!

Moartea!
 tre dinți. Și iarși l se închid ochii de jale.
 arunc... Smulge un firicel de iarbă și-l mestecă în-
 cîlc. Și surcica are miroznă de pline. O miroase — o
 mindă. Simte în față răsuflarea ei; miroase a pline
 Deasupra lui Mișka se aplică moartea, uscată, ră-

lui...
 dată vrăbii... Oho! Aici ar fi de laska, cu puscocul
 Uite și vrăbia cum țopăie. Totuși mai sînt deocam-
 nu-l dă nimeni. Oare de ce croncănă ciortie?
 Toate au ieșit pe dos: iusta nu mai e și nici pline
 spitalului, apoi se cutică sub un copac.
 Ce zi neterlică! Mișka zăbovi puțin în cerdacul
 Va să zică, s-a isprăvit cu Seriojka!

La spital Mișka fu întîmpinat nepriceonos:
 — Ce vrei?
 — Seriojka e aici.
 — Vino miine, azi nu se poate.
 — Numai puțin.
 — Cum a murit?

— Du-te, du-te. Nu ști cum se moare? L-au și în-
 grupat.
 — Să zică, s-a isprăvit cu Seriojka!
 Ce zi neterlică! Mișka zăbovi puțin în cerdacul
 Toate au ieșit pe dos: iusta nu mai e și nici pline
 nu-l dă nimeni. Oare de ce croncănă ciortie?
 Uite și vrăbia cum țopăie. Totuși mai sînt deocam-
 Deasupra lui Mișka se aplicase moartea cea uscată

10

15

„Era bolnav, fără putere”. — „Dar tu?” — „Eu sînt
 nișel mai tare”.

Între timp un mușio îl trase de picior:
 — Dormi?
 Mișka se prefăcu: las-să creadă că doarme! Poate
 că au să înceapă să vorbească despre dînsul. Ar fi
 interesant de știut ce au să spună. Mușciul se clon-
 dănește cu un alt mușio:
 — De ce l-am lăsat aici pe tovarășul ăsta? Ar tre-
 bui aruncat la mama dracului.

Alt mușio zise:
 — Nu-l putem izgoni; l-a urcat în tren Orta-ceka.
 — Da' ce ne pasă nouă de Orta-ceka? Noi am ocu-
 pat vagonul, tot noi trebuie să avem grijă de el. Poți
 să lași înăuntru un om în toată firea, acela își plă-
 tește biletul; da' de la unul ca ăsta ce să lei?
 Mișka își potrivi palma pîinii la ureche și ascultă:
 „Au oare dreptul să mă alunge din vagon?”
 Cel de al doilea mușio se adresă iar celui dintîi:
 — Mai bine să nu ne încurcăm cu băiețașul ăsta.
 Nașa știe cine-o fi! Poate că are neamuri la Orta-
 ceka? Apucă-te și dă-l afară, oă pe urmă nu mai
 scapi.

Mișka asculta pe întuneric și zîmbea:
 „Aha, vă e frică!”
 Mușcii sporovăiau despre Mișka, iar el sforăia din-
 adins — parcă — n-auzea nimic.
 „Înjurați cît v-o plăcea! Bine că vă cunosc gîndu-
 rile...”

Cel de-al doilea mușio vorbi către cel dintîi:
 — Să nu-l izgonim. Dar cînd o să iasă afară miine
 dimineață, să nu-l mai lăsăm să între în vagon.
 Mișka sforăia.
 „S-o credeți vol! Pentru nimio în lume nu mă dau
 jos; două zile am să mă țin...”
 După vrsun ceas mușcii își resemară capetele unul

Dupa o zi de munca, in care cu-
nosuse alti numerosi calatori spre
Tascent, Misika se intoarce ostent in
part.

— De munca, nu ma tem. Pune-ma sa fac ce vrei si
am sa fac...
— Miika se astepta la mai rau.
— Uite ce, Mihailo Dodonov: esti un baiat des-
carcat. Dupa rindulii cu trebuie sa te pedepesc,
ca sa iti si mai descucresti. Mame ai sa cari teme-
si si al sa pieci mai departe. Grati, insa, la noi nu se
impunna cu femelle gaste fara bilec. Ai sa muncesti
cu vine sa calatoresti. Ai priceput?
— Ce se nimereste. Poate am sa rinesc cuita gu-
— Ce esti sa faci?
— Am sa muncesti oleaca.
— Si la Tascent ce ai de gand sa faci?
foamea...
— Sigur ca ghu, dar ce era sa ma fac? Pres e mare
let pe calea ferata?
— Dar tu esti ca un se cade sa calatoresti fara bi-
non mustatile cu un deget:
de tine.
— De ce plingi? Tot n-are sa i se facea nimani milia
de tine.
— Tocmai atunci tovarasul Dunaev de la Orta-ceka
trece pe acolo: il vazn pe baietasul cunoscut si se
opri in loc:
— Ia te uita! Mihailo Dodonov. De ce zaci aiei?
— Nu mai pot...
— Ce-i cu tine?
— Nu mai am putere.
— A-a, asta-i prost.
— Miika se uita la tovarasul Dunaev — pare un om
bun si glasnii si e blind. Ce-ar fi sa-i povestesc
dureren lui: poate are sa i se facea milia de el... Uite,
are si o stea de ostaz rosn. E comunist, fara indolai,
ca Ivan al lor.
— Tovarase Dunaev, n-avefi o imbucatură oti de
mlea?
— Da, ce-ti trebuie?
— Mi-e tare foame, ma tem sa nu ma-mbolnăvesc...
— De ce te temi?
— Mi-a rămas mama acasa: dacă n-am să mă-n-
torc, are să se prăpădească și dinna și copilășii. Aju-
tati-mă!

— Nu se vedea neli in cer, neli in pamint. S-a
implicat cu pictorul de o colidare, femela a inceput
sa tipa. Au sunit mușteli și au crezut că e un pungaș.
Dar sacul asta e al lui, de acasa. In sacul asta e o
sacutiță, iar in sacutița se afla înșurată o cană. E!
un pungașor de sare pentru drum și fusia bunicii. E!
n-a furat niciodată nimic.
Dezgeră sacul — așa-i: era acolo o cană, sare și
fusia.
— Uite tovarasul Dunaev la Misika: își scripina din
non mustatile cu un deget:
— Dar tu esti ca un se cade sa calatoresti fara bi-
let pe calea ferata?
— Sigur ca ghu, dar ce era sa ma fac? Pres e mare
foamea...
— Si la Tascent ce ai de gand sa faci?
— Am sa muncesti oleaca.
— Ce esti sa faci?
— Ce se nimereste. Poate am sa rinesc cuita gu-
— Ce esti sa faci?
— Am sa muncesti oleaca.

„sul piinii“ (1923). Ultimul roman se desfășoară pe fun-
dalul calamităților provocate de secetă în gubernia
Samara, în 1921. Puterea sovietică ieșise învingătoare
pe fronturile războiului civil și al intervenției impe-
rialiste, dar țara suferea încă de lipsurile provocate
de război. Cu toate eforturile tinerului stat sovietic,
populația din gubernia Samara era silită să pornească
în căutarea piinii cea de toate zilele spre alte regiuni
ale Uniunii Sovietice, printre care și Uzbekistan.

Figura centrală a romanului „Tascent — orașul pi-
inii“ este Misika Dodonov, un put de țaran de numai
12 ani asupra căruia, după moartea tatălui, apasă răs-
punderea unei familii flămânde. Misika părăsește va-
tra părintească cu desagaș goi în spinare. Ținta călă-
toriei sale este Tascent, de unde speră să aducă cele
câteva puduri de grâu pentru sămânță și hrană. Ro-
manul este relatarea acestei călătorii, cu toate peripe-
țiile ei, surprinse în privirile naive și în același timp
mature ale băiatului de 12 ani. Cu toate încercările
aspre pe care le are de înfruntat, Misika va termina
cu bine călătoria datorită faptului că în calea sa se
întrec oamenii cum sînt comuniștii Dunaev și Kon-
dratev.

Romanul, din care publicăm câteva capitole, este
străbătut de o vie mișcare epică. Stilul este alert, in-
trerupt cînd și cînd de scurte perioade de proză
poetică. Dialogurile, prin conciziunea lor maximă, sînt
explozive, iar capacitatea scriitorului de a selecta cu
strălucire amănuntele, cu totul neobișnuită.

În capitolul pe care îl publicăm în
continuare, Misika este ridicat de or-
ganele de pază, în urma unui incident
petrecut în incinta gării, unde po-
posise întimplător.

— El! Trebuie să te ajut, dacă esti așa de ne-
cășit. Vino după mine încețșor.
— Visează sau e alevca?

— Mi-a rămas mama acasa: dacă n-am să mă-n-
torc, are să se prăpădească și dinna și copilășii. Aju-
tati-mă!
— Mi-e tare foame, ma tem sa nu ma-mbolnăvesc...
— De ce te temi?
— Mi-a rămas mama acasa: dacă n-am să mă-n-
torc, are să se prăpădească și dinna și copilășii. Aju-
tati-mă!

— Nu mai pot...
— Ce-i cu tine?
— Nu mai am putere.
— A-a, asta-i prost.
— Miika se uita la tovarasul Dunaev — pare un om
bun si glasnii si e blind. Ce-ar fi sa-i povestesc
dureren lui: poate are sa i se facea milia de el... Uite,
are si o stea de ostaz rosn. E comunist, fara indolai,
ca Ivan al lor.
— Tovarase Dunaev, n-avefi o imbucatură oti de
mlea?
— Da, ce-ti trebuie?
— Mi-e tare foame, ma tem sa nu ma-mbolnăvesc...
— De ce te temi?
— Mi-a rămas mama acasa: dacă n-am să mă-n-
torc, are să se prăpădească și dinna și copilășii. Aju-
tati-mă!

mai bine nici să nu se mai gîndească. Să-i fie de în-
vățătură și să nu mai caște gura. Se poate să pui
toate lucrurile la un loc? Uite, cuțitașul, de aceea a
rămas fiindcă l-a avut la briu. Dacă l-ar fi pus în sac,
s-ar fi prăpădit și el.

Misika pipăi briceagul. Și-l ascunse în sîn. Burta și-o
strînse mai tare cu cureaua. Apoi se răzgîndi. Mai bine
să-l atirne de curea; numai să nu se rupă sforicica.
Asemenea briceag nu se mai află!

— Brici, nu alta! Orice băț și-l taie.
— Și haina poate s-o ducă la piață. Dacă se iau fuste
femeiești, cine are nevoie, cumpără și haină. Nu face
să te descucrești. Are doar de vindut haina, cuțitașul
și cureaua soldătească. Dacă nu se află pe acolo fa-
brici adevărate, s-or găsi doritori și pentru șapcă.
Pentru haină, de-o pildă, două puduri; pentru șapcă
și cuțit — o jumătate de pud.

— Și veni în minte satul Lopatino, l se ivi înaintea
ochilor izba infometată, iar în izbă — mama flămîndă
care zace bolnavă. Așteaptă piinea lui Misika. Iașka
umblă după vrăbii în grădină. Nici prin minte nu-i
trece să ridice arcul de la căruța de lingă sură. Misika
a uitat să-l pună la loc, iar lui Iașka nu-i trece prin
cap... Strașnic îi place să cioplească bețișoare; e tim-
plar amator. Ar fi bine să deprîndă meșteșugul ăsta,
dar parcă poți într-un an de foamete; abia dacă ești
în stare să teții și așa, fără învățătură. A căzut ne-
norocirea asupra muștelor — n-ai de ce să-i mustri.
Dacă s-o întoarce de la Tascent, trebuie să se gin-
dească mai întii și mai întii la semănat. Poate pină
atunci s-or da unele ajutoare. Fără arătură proprie,
va fi nevoit din nou să se ducă la Tascent și să se
chinuiască.

Misika își orîndul gîndurile gospodărești în vagonul
tîcșit de lume, scufundat în întuneric. Îi trecură prin
minte pudurii și funturii. Își aminti și de Seriojka:

BIBLIOTECA "Veac nou"

ORĂȘUL PÎINII

TRĂSKENT

ALEXANDR NEVEROV

13

8

vechi îți dau patru puduri de grîne, iar pentru o pereche nouă — șase. Cum o fi, doamne iartă-mă, o fustă muicrească — și poți pentru ea lua un pud și jumătate — două puduri. Fîindcă acolo-i Asia, fabrici nu sînt, iar lumea e răsfățată cu fel de fel de lucruri. Să luăm de pildă un șari: el are patru neveste. Cîte o fustă de cap — fac patru fuste. Iar ceaiul îl beau din cazane. Pentru un samovar bun — dau douăsprezece puțuri...

Sporovăiala despre piine îl tulbură pe Miška — i se strînsese inima-i de gospodar, ba începu chiar să-l doară. Îndată se gîndi la fustă:

„Poate să n-o vind? Am să pot oare ține piept foamei?”

Un pud și jumătate — două puduri nu-s glumă. Pe loc poți pune pe roate toată gospodăria într-un an bun poți să ai roadă treizeci de puduri. Cîți saci ar umple? Și pentru tine îți ajunge, ba îți rămîne și pentru cal, dacă-ți iei unul.

Înainte ochilor începu să i se legene grîul copt, unduind ca un val sub boarea caldă din Lopatino. Miška stă pe gînduri ca un gospodar în ocolul de vite și se sfătuește cu mușcii din Lopatino:

— Ei, Miška, ce crezi, nu-i vremea secerisului?

— Mîine încep.

Uite-o și pe mama cu secera. Frățiorul Iașka îi și el cu secera. Doar Fedka se tîrăște fără seceră — e prea mic...

Trebuie să rabde neapărat.

Aici nu-i bine să vindă fusta.

Dacă trenul nu pleacă curînd, poate va avea vreme să treacă prin vagoane. Sînt fel de fel de oameni: unii au să-l goncască, alții au să-i dea cîte ceva.

Miška se plimbă îndelung pe peron. Îl obosiseră gîndurile gospodărești; picioarele nu-l mai țineau. Era ostenit. Se așeză lingă un vagon să se odihnească

ATENȚIUNE!

Tăiați pagina după linia punctată. Îndoiți apoi de-a latul, cu culoarea în afară, apoi de-a lungul și din nou de-a latul, în așa fel încît să obțineți o broșură cu paginile în ordinea numerotării.

În romînește de M. Sevastos și Eva Sllaghi.

— Fud — pud — pud — pud !
 — Cîrea — briceag. Cîrea — briceag !
 — Nu te teme, nu te teme !
 — Unu, unu, unu.
 — Ai să ajungi, ai să ajungi !
 — Bravo, bravo !
 — Așa — așa — așa ! Așa — așa — așa !
 — Bine, bine — dol !
 — Calătorește, calătorește — unu !
 ca moțate :
 grămădindu-se, gîndurile lui Miška, care se pretăcea sub hurnutul pasnic se împleteau și se destrătau, iar ba se clătina încet-încet ; roțile vagonului hurnău, iar munga înfloritor. Ba își lua avînt pentru cîteva verște, Locomotiva abia se tîra la deal ; iar la urcusul suite de mușci.
 adine. Și femeile încetară să se mai foloască, înghe- de alini și se potoliră. În vagon se lăasă un întuneric

16

6

oleacă și adormi așa, rezemîndu-și capul de o roată. Îl legănă puternic ziua de muncă flămîndă, îl adormi bucuria de mușci. Avu un somn fără vise.

Dimineata sări în picioare fără să priceapă nimic : prea ușoară îi era spinarea.

Își duse mina la spate ; sacul — nicăier!

— Măiculiță !

Se repezi să-l caute sub vagon — nu era.

Se năpusti înainte — tot nimic.

Alergă în jurul a patru vagoane — nu-i și nu-i...

— Doamne !

I se iviră broboane de sudoare pe frunte, cămașa îi era leocară, inima i se împietri — nu-i mai bătea.

— Mi l-au furat !

I se tăiară picioarele, gata să se prăbușească la pămînt.

Se așeză pe șina ruginită și izbucni într-un plîns amar.

O mare nenorocire se abătuse asupra lui Miška. Îl apăsă. Îl strîvea. Se prăbuși cu fața între traverse, își frămînta opincile cu călcîiele rupte și începu să se zbată ca un miel sub tălșul cuțitului.

Nu-i furaseră sacii cu fusta bunicii, ci bucuria cea din urmă.

Îi furaseră ultima nădejde.

CAPITOLUL 18.

A plîns Miška un ceas, a plîns două — deh ! trebuia să facă ceva. Dar nu izbuti să-și plîngă nenorocirea decît pe jumătate. Porni de-a lungul șinelor pînă dincolo de gară — trebuia să plece de acolo. Făcu vreo două sute de pași și își aminti de Seriojka. Ar fi bine să-și ia rămas bun de la dînsul. Poate că n-or să se mai vadă. De s-o găsi vreun om bun are să i se facă milă, de nu — s-a isprăvit cu el. Nu mai poate să

La urcusuri, locomotiva mugea zgomotos, scrișnea, glîntia, iar la vale se arunca navașnic, ca într-o pră-păstie urtașă. Vagonul se zgîlția îngrozitor, gata-gata să sara cu roțile de pe șine; sacii zburau de pe pereți, lădițele se rostogoleau cu zgomot, obloanele de fier de la doua ferestre se izbeau acoperind grabit stelele de foc de pe cerul departat. Mușchii se totau pe înținerie ca niște cai, se loveau între dînsii cu picioarele în cap, scotoceau prin saci și zvrîceau traștelele dintr-un loc într-altul.

— A cui e lada asta?
— A cui e cana de sub mine?
— Asta cine e?
— Dar asta?
— Unde îți bagi botul?
Remiile țipau ascuțit.
Mișka sedea culcat, cu inima moară.
Minerarea fierbințe și cele patru bucăți de piine din sacii lui înmîșșera.

Pacat de fusta bunicii! Sacii nu erau cîne știe ce, ca să-ți para rău după el: mici și peticiți. Dacă o avea norocul să capete de lucru la Tașkent, și-o face rost de alți saci noi. Acuma nu mai e un puști. Iar la fustă

CAPITOLUL 19.

Porțira în noaptea.

— Nu se poate, tovarăș, mi s-a ordonat să-l sui!
— Mușchii se dadură în lături
Toți se uita la Mișka din toate părțile: îi masoară din cap pînă-n picioare.
— Ce fel de om ni se aduce cu atîta cînste!

13

12

Și amîndoi ajunseră la Orta-ceka. Dunaev se adresă unui subaltern:

— Tovarășe Simakov, băiatul ăsta trebuie hrănit și suit în tren. Lasă-l să călătorească așa vreo patru stații.

Nu, nu visează.

Îi dădură lui Mișka patru bucăți de piine și îi pușeră în față un castron cu supă. Rîdeau:

— Mîincă, Mihailo Dodonov, nu te știi! Dacă ai să sîi îndrăzneț n-ai să pieri. Ești fără de partii?
De bucurie Mișka abia putea să țină lingura în mînă:

— Avem o celulă.
— Te duci acolo?
— Uneori da. Ivan al nostru e comunist; el se duce.

Tovarășul Dunaev își scărpină mustața cu un deget: îl cercetă pe Mișka:

— Ești un mușic și jumătate, Mihailo Dodonov. Mă-nincă tot...

Mișka se năpusti flămînd asupra mîncării fierbinți; era leocărcă de sudoare; abia mai putea răsufli; mîncă prea mult. De nas și de ureche îi atîrnau picuri.

— Ei, cum te simți? Ai să ajungi la Tașkent?
— Am să ajung.
— Urcă-l, tovarășe Simakov, în numele meu. Acum acu pleacă trenul de Tașkent.
Ce oameni ciudați!

Ba te arestează, ba tot ei te urcă în tren. Sau nenorocirea lui Mișka l-a fost de ajutor sau sint într-adevăr pe lume oameni buni...

Tovarășul Simakov deschise ușile vagonului; vreo zece mușici se repeziră deodată la el.

— Primiți-l pe băiatul ăsta la voi.
— N-avem unde, tovarășe! Cu cea mai mare plăcere...

Se ducea la o judecată cumplită; tremura din toate mădușarele. Își amîni de raposatul tată-său, de ne-năa Nikanor, pe care nu-l răpunea nimeni la trîntă. Începu să-i ciocotească inima de mîine împotriva lui Seriojka:

„Trebuie să îndur toate acestea din pricina lui”.
Dar la Orta-ceka, nu era cîne știe ce grăzavie: la fel ca și la comitetul executiv din sat.
O masă lungă, iar îndărătul ei sade șeful cel mare, îmbrăcat într-o haină de piele. Are un revolver ațînat la sold, iar la chipiu — o stea bolșevică. Șeful își scărpină mustațile cu un deget și îl privește pe Mișka, mîindn-și ochii:

— A fost prins un băiat, tovarășe Dunaev, spune mi-șșă!
— Despre ce-i vorba?
— Fără bilet?
— Da, eu știu? A furat un sac sau așa ceva.

Orta-ceka — Comisia extraordinară pentru transporturi, organizație înșărcinată cu menținerea ordinii revoluționare în transporturi (n. ed. ruse)

CAPITOLUL 15.

— Fragmente —

TAȘKENT — ORAȘUL PÎINI

4

5

— Vino mai încoace.

Strașnic se mai fistici Mișka — făcu drepti, Mina stîngă îi tresări de spaimă, iar picioarele începură să-i tremure ușor din genunchi. Tavanul de deasupra capului parcă se lăsa în jos și toată Orta-ceka se legăna ca pe valuri.

Iar tovarășul Dunaev tăcea dinadins, nu se grăbea. Daar ochii săi mișii și-i lunea pe hîrtie.

Și din nou cătă la Mișka.

— Cum te cheamă?
Lui Mișka iar i se zbirli fiecare firicel de păr din cap. Simți ca o arsură în nas. Nici nu apucă să se smiorcăie.

— De cîți ani ești?
— De unsprezece. Merg pe doisprezece.
— Bravo! Bei tutun?
— Nu, nici cum.
— Nu ascunde, Mihailo Dodonov, noi știm totul...
Mișka zări un suris pe buzele mai marelui și își zise:

„Minte, nu știe nimic, dacă ride...”
Iar căpetenia zimbi din nou:

— De ce ai furat sacul?
Lui Mișka i se luă o piatră de pe inimă și se gîndi: „Hai să-l înșel un pic, poate m-o crede”.

Începu să povestească: s-a pregătit mai de mult să plece cu tata la Tașkent, au cumpărat bilet, au căpătat autorizație; dar tata a murit pe drum. Ar fi trebuit să ia biletul și autorizația, lui Mișka însă nu i-a trecut asta prin mîinte, a călătorit două stații fără bilet. Și s-a mai ținut de dînsul un băiat din satul lor: ia-mă și ia-mă — singur, se teme să călătorească. Dar s-a îmbolnăvit și el. Întrebați pe cine vreți — e la spital. A tras o fugă Mișka ca să se vadă cu el; în vremea asta s-a auzit un fluierat în gară. Atunci Mișka s-a speriat, a alergat ce-a alergat și s-a ciocnit de o

Moda

CITEVA MODURILE

Tinând seamă de anumite reguli la alegerea modelelor, chiar o femeie trecută de prima tinerețe își poate păstra

atentația de creatorii de modă din Uniunea Sovietică.

Vârsta aduce mai ales forme... plinuțe, care

ajuns, trebuie să ne îmbrăcăm astfel încât „corpolența” să fie cât mai bine anihilată. Lucru care se obține printr-o haină care „ne ia” din grosime și ne adaugă în înălțime. Ne arată mai înalte și mai suple decât sintem în realitate.

Iată câteva modele realizate în U.R.S.S. a-nume pentru femeile trecute de o anumită vârstă și... de un anumit număr de kilograme.

Fig. 1. Acest trumos mantou obține efectul dorit prin croiala mult prelungită în jos a gulerului de blană cu care este împodobit.

Fig. 2. O haină „două piese” care ne „slăbește” și ne înalță în același timp prin linia dreaptă cu care ne despică bustul, linie bine marcată printr-o bantă lucioasă cu care lena din mijlocul corsajului este tivită. De asemenea prin linia limpede în care jacheta se termină, mult sub talia noastră reală.

Rochia din figura 3 ne înalță simțitor, prin efectul gulerului prelungit, prin cordonul care ne cuprinde sub talie, prin cele două pense care marchează, prin lărgimea pe care o dau lusei, lungimea corpului.

Constanta Manu

multă vreme înălțarea elegantă, atrăgătoare. Această problemă a fost pusă și studiată cu to-

orice s-ar zice, ne cam strică silueta, ne cam scad grația feminină. Pentru a combate, acest

UMOR • UMOR • UMOR •

Puterea obișnuinței
Desen de R. Hovivian

Fără cuvinte
Desen de L. Eliseev

— Unde naiba m-oi fi parcat „Moskvic”-ul așeasă ???
Desen de L. Samoilov

S-a pus
în
vinzare

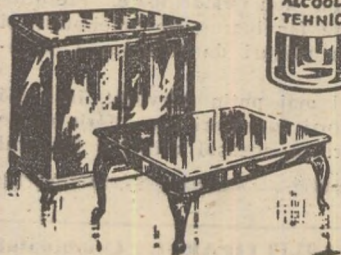
la MAGAZINELE
METALO-CHIMICE

ALCOOL TEHNIC

CARE SE INTREBUINTEAZĂ
LA

LUSTRUITUL MOBILEI

și în alte scopuri
industriale

Noi excursii în U.R.S.S.

O. N. T.-Carpați, Agenția București, a început înscrierile pentru Excursiile organizate în U.R.S.S.

în trimestrul I-1962, pe itinerariul:

Chișinău-Kiev-Moscova

Durata excursiei, 10 zile.

Kiev-Leningrad-Moscova

Durata excursiei, 13 zile.

Plecările au loc la 10 februarie, 15 februarie, 25 februarie, 28 februarie, 5 martie, 20 martie și 28 martie 1962.

Transportul pe teritoriul U.R.S.S. se efectuează în vagoane de dormit.

Informații și înscrieri la Agenția O.N.T.-Carpați, din Calea Victoriei 100 și B-dul Republicii 68 și la filialele O.N.T. din Călărași, Alexandria și Giurgiu.

LEGUME ȘI FRUCTE

CONSERVATE PRIN FRIG IN VRAC, AMBALATE IN CUTII DE CARTON ȘI SACI DE HIRTIE, OFERĂ :

L. I. S. „ANTREFRIG”

București, strada Fintinica nr. 36,
Raionul 23 August. Telefon 12.89.10

Pentru consumuri colective (spitale, cantine, creșe) din București și provincie

ROȘII

MAZĂRE BOABE

FASOLE VERDE

DOVLECEI DE UMPLUT

BAME

ARDEI INTREG DE UMPLUT

ARDEI TOCAT

PRUNE PENTRU COMPOT

VIȘINE PENTRU COMPOT

Produsele conservate prin frig se prepară ușor și își păstrează integral calitățile nutritive.

Pentru spălarea părului, fabrica „Cosmetica” pune la dispoziția coaforilor noul tip de șampon sub formă de cremă fluidă, produs în 4 sortimente :

- Cu galbenuș de ouă pentru păr brun și blond
- Cu mușețel pentru păr blond
- Cu lapte pentru păr brun
- Cu lanolina pentru păr brun și blond

Șamponul cremă fluidă, datorită calităților sale superioare este foarte economic la întreținere, face spumă abundentă, curățând perfect părul și pielea capului, părul rămânând mătăsos.

ȘAMPON
CREMA
FLUIDA
EXTRA

Produsul este ambalat în flacoane de polietilenă cu dop special dozator.

Experimentarea bunăvoinei

La 18 ianuarie, reprezentanții U.R.S.S. și ai puterilor occidentale s-au întrunit din nou la Geneva, în cea de a 350-a ședință. Cînd, la 21 decembrie 1961, S. K. Tarapkin, reprezentantul U.R.S.S., și-a luat rămas bun de la colegii occidentali care plecau în vacanța de Crăciun el și-a exprimat speranța că în noul an acesta vor reveni la Geneva cu vestea bună că guvernele american și englez vor accepta proiectul sovietic de acord, punîndu-se astfel pentru totdeauna capăt experiențelor cu arma nucleară.

Dar nu există prea mari speranțe că partenerii americani și englezi îl vor face lui Tarapkin un dar de Anul Nou. Chiar după ce U.R.S.S. a fost de acord să reia tratativele de la Geneva și a făcut noi propuneri constructive, experiențele subterane din Nevada au făcut să vibreze de cîteva ori acele aparate în cele mai depărtate colțuri ale globului. După înființarea din insulele Bermude, atît președintele S.U.A. cît și primul ministru al Angliei au lăsat să se înțeleagă limpede că viitoare explozii nucleare în atmosferă sînt numai o chestiune de timp: se caută un poligon corespunzător.

În momentul de față diplomații americani și englezi sînt, ca și pînă acum, foarte departe de dorința de a duce „tratative serioase într-o atmosferă de bunăvoință” care, așa cum a afirmat chiar președintele Kennedy, sînt singurele ce ar putea duce la rezultate rodnice. Cel mai mult îngrijorează tendința Departamentului de Stat și a White-Hall-ului de a se eschiva de la o dezbaterie eficientă a noilor propuneri sovietice, care în seama de situația reală și de raportul de forțe existent în lume. Atitudinea constructivă a Uniunii Sovietice s-a vădit mai ales în partea referitoare la controlul asupra interzicerii experiențelor. Dar tocmai aceste propuneri ale U.R.S.S. sînt trecute cu vederea și denaturate de presa „liberă” din Occident și de reprezentanții oficiali ai S.U.A. și Angliei. Insuși Arthur Dean, conducătorul delegației americane de la Geneva, și-a schimbat atitudinea de obicei rezervată față de ziariști și a făcut un act fără precedent în practica tratativelor diplomatice. Înainte chiar de a face cunoscută reacția oficială a guvernului său față de noile propuneri sovietice, el a trimis ziarului „New York Herald Tribune” o scrisoare în care a caracterizat aceste propuneri drept „un moratoriu care nu poate fi supus inspecției și controlului”.

Dar dl. Dean înțelege prea bine că Uniunea Sovietică n-are absolut nici un temei de a se încrede în puterile occidentale măcar cu o iotă mai mult decît au acestea încredere în partea sovietică. Fiecare paragraf al proiectului de acord prezentat la Geneva la 28 noiembrie 1961 de către U.R.S.S. este înălțat de un sistem eficient de control. Cînd U.R.S.S. propune un control asupra încetării exploziilor nucleare în atmosferă, în spațiul cosmic și sub apă ne dăm seama că acest lucru poate fi realizat prin mijloace naționale. Sîntem încredințați că un sistem de posturi internaționale de control fără

un acord de dezarmare generală și totală, așa cum propune Occidentul, n-ar face decît să așeze cursa înarmărilor. În problemele păcii și securității nu putem porni de la calcule pe hîrtie sau de la pronosticuri teoretice. Sincer vorbind, Uniunea Sovietică nu s-ar fi putut bizui numai pe declarațiile făcute anterior de președintele Kennedy și de prim-ministrul Macmillan că mijloacele naționale asigură întru totul înregistrarea experiențelor nucleare în atmosferă deși, se înțelege, partea sovietică a ținut seama și de aceste declarații. U.R.S.S. își întemeiază, însă, propunerile pe practică, pe o experiență precisă care dovedește că experiențele nucleare efectuate pe teritoriul Uniunii Sovietice au fost înregistrate de puterile occidentale, iar experiențele din S.U.A., Anglia și Franța au fost înregistrate de aparatele savanților din U.R.S.S. și din alte țări.

Ironia soartei face ca puterile occidentale să fi înregistrat ultimele experiențe nucleare efectuate în U.R.S.S., ceea ce a confirmat caracterul realist și viabilitatea propunerilor sovietice de control.

Realismul poziției sovietice s-a vădit și în atitudinea diferențiată adoptată în problema controlului asupra experiențelor subterane. În ultimul timp, chiar și o seamă de oameni de știință americani și englezi își exprimă tot mai mult părerea că și exploziile nucleare subterane pot fi detectate fără o rețea ramificată de posturi internaționale de control.

Exploziile subterane de mici proporții efectuate în salinele din sudul S.U.A., care după părerea Pentagonului n-au putut fi înregistrate în afara hotarelor S.U.A., au fost înregistrate cu o mare precizie chiar de centre seismice din țări atît de depărtate ca Finlanda și Japonia. Dar dacă există totuși îndoieli, Uniunea Sovietică este gata să facă o disociere a problemei controlului asupra experiențelor subterane. De aceea Uniunea Sovietică propune ca membrii „clubului atomic” să-și asume deocamdată angajamentul de a nu efectua explozii subterane, pentru ca problema unui control eficient să fie ulterior rezolvată în cadrul unui sistem general de control internațional de îndată ce se va cădea de acord asupra dezarmării generale și totale.

Cum răspund, însă, Departamentul de Stat al S.U.A. și Ministerul de Externe al Angliei? Se pare că puterile occidentale vor să repete o veche manevră. Astfel, popoarelor din Occident li se insuflă ideea că exploziile nucleare efectuate de S.U.A. și Anglia ar fi, chipurile, un pas „silit”, un „răspuns logic” la experiențele nucleare din U.R.S.S. Deși nimeni n-o afirmă răspicat, propaganda occidentală se străduiește să acrediteze impresia că și Uniunea Sovietică s-ar fi împăcat de mult cu gîndul că, drept răspuns la experiențele ei, Occidentul are dreptul să înalțe cîteva zeci de ciuperci atomice deasupra planetei noastre.

E greu de spus dacă puterile occidentale într-ade-

văr nu înțeleg sau pur și simplu lasă impresia că nu înțeleg că încercările lor de a-și moderniza arsenalul atomic, inclusiv prin explozii subterane, duc inevitabil la necesitatea ca și U.R.S.S. să-și perfecționeze arma atomică așa cum socotește necesar.

Este vorba de una din cele mai primejdioase campanii propagandistice din Occident, avînd drept scop să ascundă milioanele de oameni consecințele dăunătoare pentru omenire ale continuării experiențelor nucleare de către puterile occidentale.

În timp ce pe poligoanele subterane din Nevada continuă experiențele cu arma nucleară, la Geneva au început la 16 ianuarie experiențele terestre — experimentarea bunăvoinei și sincerității puterilor occidentale. De rezultatul lor depinde împrejurarea dacă anul 1962 va intra în istorie ca un an în care bubuitul exploziilor nucleare va amuți pentru totdeauna sau ca un an în care guvernele S.U.A. și Angliei au preferat să aleagă calea primejdioasă a cursei termonucleare.

Și încă ceva. Opinia publică internațională nu va îngădui ca experimentarea bunăvoinei, recent începută, să fie prelungită cu alte trei sute de ședințe sterile.

E. Mamedov

Tronul lui Salazar se clatină...

Fotomontaj de G. Oganov

INSEMĂRI DINTR-O CĂLĂTORIE ÎN ISLANDA

„Volgi”, „Pobede” și „Moskvici”-uri pe străzile Reykjavikului...

Islanda e o insulă mică din partea de nord a Oceanului Atlantic. Poporul Islandei dorește pacea. Dar în ciuda voinței lui guvernul a înhamat țara la blocul agresiv nordatlantic. Bazele militare americane amplasate pe teritoriul republicii stînesc, pe drept cuvînt, indignarea islandezilor. Locuitorii sînt îngrijorați din pricina planurilor clicii militariste vest-germane care dorește să dobîndească noi poligoane pentru Bundeswehr pe această insulă cu o poziție strategică favorabilă.

Vechile saga descriu Islanda ca o „mîndră regină cu diademă de gheață pe cap și foc în inimă”. Într-adevăr, exact această impresie ne-a făcut țara cînd avionul cu lucrătorii noștri științifici a aterizat pe aeroport.

Reykjavik — capitala Islandei — este un orașel care uimește printr-o curățenie neobișnuită.

Chiar în centrul orașului se află un lac pe care plutesc rațe sălbatice și lebede. Casele nu seamănă una cu alta. La periferie sînt cîteva barăci tip. În timpul celui de al doilea război mondial au fost depozite militare engleze; acum aici locuiesc oamenii săraci. De altfel, oamenii muncii din Islanda cheltuiesc cu chiria pînă la 40 la sută din salariul lor.

În cîteva ore poți străbate pe jos întreg orașul, poți vizita frumosul port, stadionul, teatrul, universitatea și Galeria națională. Te uimește marele număr de librării.

Pe străzi circula tot felul de automobile, printre care multe „Volgi”, „Pobede”, „Moskvici”-uri. Mi s-a spus că transportul auto islandez folosește exclusiv benzina sovietică.

Natura a fost zgîrcită cu această insulă pierdută în lărgul oceanului. Și locuitorii s-au obișnuit să folo-

sească cu scumpătate darurile ei. Primăvara, vinatul gîștelor, rațelor și pîștilor este interzis cu desăvîrșire. În țară aproape că nu există pisici, aceste vrăjmașe înversurate ale păsărilor.

Se spune că în Islanda există trei peisaje: pietre, pietre și iar pietre. Peste tot dai de piatră. Din piatră se fac gardurile și tot cu piatră se pavează drumurile, care în această țară au în total opt mii de kilometri lungime.

În adîncurile pămîntului clocotește un foc năpraznic, care din cînd în cînd răzbește la suprafață nimicînd tot ce e viu. Aproape o treime din toată lava zvîrlită de vulcani în ultimii o mie cinci sute de ani pe întreg globul a zburat din adîncurile Islandei. Extrem de periculoși sînt vulcanii de sub ghețari. Vulcanul activ Grimsvetn, ascuns sub o cupolă de gheață, aruncă pe secundă pînă la cincizeci de mii de metri cubi de apă și noroi. Acest torent are o forță inimaginabilă.

Căldura din adîncul pămîntului produce în același timp necazuri și bucurii islandezilor. Insula are peste șapte sute de izvoare termale și treisprezece surse puternice de aburi,

Adîncurile fierbinți ale pămîntului îi încălzesc pe locuitorii lipsiți de alte surse de căldură. Folosirea apei fierbinți la încălzirea locuințelor îngăduie economisirea anuală a aproximativ cincizeci de mii de tone de cărbuni. Iată de ce la Reykjavik domnește o curățenie uimitoare. E un oraș care nu cunoaște noțiunea de funingine și zgură. Izvoarele termale sînt folosite și la încălzitul serelor.

Din păcate, țara are foarte puțin pămînt fertil. De vină sînt în mare măsură oamenii. Pe vremuri, începînd de la țărni și pînă în munți, insula era acoperită cu păduri. Cei dinții locuitori au tăiat fără cruțare lemnul pentru construcții și încălzit. Apoi au crescut multe oi. Pășunatul nesistematic a dus la distrugerea vegetației. Și într-o mie de ani țara a rămas fără păduri. Solul este măcinat de eroziuni, ca de o plagă.

În momentul de față văile rîurilor sînt din nou valorificate. Pretutîndeni se fac lucrări de ameliorare și se iau măsuri de refacere a pădurilor.

Nu-l mai puțin adevărat, însă, că lucrătorii forestieri au suferit multe eșecuri în această direcție. Norocul

le-a suris abia în 1933, cînd au primit din regiunea Arhanghelsk semințe de zadă siberiană. Aceste semințe au dat atunci opt mii de copaci care acum atîng zece metri înălțime. Am avut prilejul să văd cîteva stive de lemn din această pădure. Lucrătorii serviciului forestier au plantat pînă astăzi aproximativ două milioane de copaci. Dacă lucrările vor continua în același ritm, peste cîteva decenii Islanda va fi din nou acoperită cu păduri. Deocamdată, însă, insula importă anual circa jumătate de metru cub de lemn pe cap de locuitor.

Islandezii sînt prietenoși și harnici. În cele trei săptămîni petrecute pe insulă n-am auzit niciodată pe nimeni vorbind pe un ton ridicat. Era de ajuns ca mașina noastră să se oprească pentru ca șoferii ce treceau să frîneze și să ne întrebze:

— Cu ce vă putem fi de folos?

De cîteva secole, Islanda trăiește fără armată și tunuri. Dar vai de un pește mic cînd în vecinătate-i se află un rechin. Americanii transformă acum insula într-o bază militară. Islandezii scrutează neliniștiți avioanele militare care decolează de pe aeroportul din Keflavik.

Îmi amintesc de o convorbire cu un pădurar din Islanda, Hakon Bjarnason, un om devotat cu trup și suflet muncii lui. Într-o zi foarte călduroasă, ne-am apropiat de o vitrină care făcea reclamă pentru Coca-Cola. Însoțitorul meu mi-a spus crispat:

— Coca-Cola a fost adusă din America.

La care eu am adăugat:

— Și pădurile — din Rusia.

Islandezul mi-a răspuns pe dată, zîmbînd:

— E mai bine așa...

B. Tihomirov